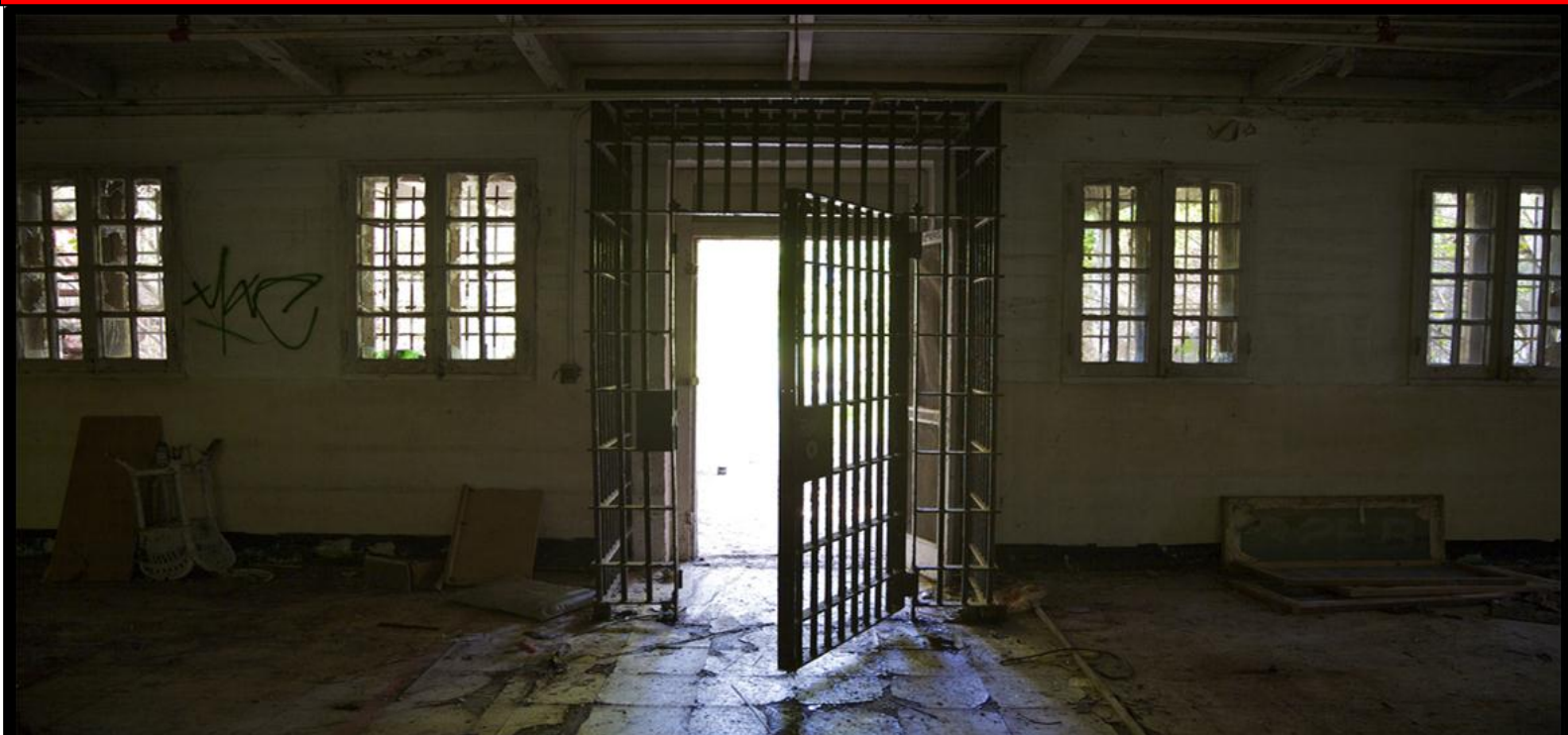

Континуитет на услугите за лишени от свобода лица, злоупотребяващи с психоактивни вещества

Наръчник

Континуитет на услугите за затворници с проблемна употреба на дроги: Наръчник

Континуитет на услугите за затворници с проблемна употреба на дроги

Финансиран от Главна Дирекция Правосъдие, свобода и сигурност
На Европейската комисия

Този наръчник беше създаден в рамките на проект “Континуитет на услугите за затворници с проблемна употреба на дроги”, финансиран от Главна Дирекция Правосъдие, Свобода и сигурност на Европейската комисия.

Автори

Мораг Макдоналд, Карен Вайландт, Кристина Джост, Латсин Алиев, Иван Попов, Даниеле Берто, Емануел Параусану.

ISBN 978-1-904839-51-4

За повече информация се свържете с:

Професор Мораг Макдоналд (координатор на проекта)

SREU – Social Research & Evaluation Unit
Room 0025a Attwood Building
Факултет по Образование и Социални науки
Birmingham City University
Perry Barr, Бирмингам
Telephone: 0121 331 6305
Електронна поща: morag.macdonald@bcu.ac.uk

Този наръчник отразява гледната точка на партньорите в проекта и Комисията не може да бъде отговорна за всяка една употреба на материала в този наръчник.

Илюстрацията на корицата е от Shutterstock:
(<http://www.shutterstock.com>)

Благодарности

Авторите изказват благодарност за приноса при изготвянето на този наръчник на:

Дейвид Кейн

Джеймс Уилямс

Лий Харви

Специални благодарности се изказват на следните експерти, които допринесоха за реализирането на проекта на всички етапи:

Греъм Дънкан

Лесли Макдауъл

Гейл Уолтърс

Авторите искат да изкажат благодарност за значителния принос при изготвяне на Част 2 Оценка на нуждите, от страна на Алекс Гадърър; неговата информация ценна и навременна.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
Уводна част	xi
Въведение	1
Наръчник за континуитет	1
Как да го използваме	2
Какво е континуитет?	3
Аргументи за създаването на наръчника	4
Целеви групи	6
Литература	7
Част 1. Ключови елементи на континуитета	9
Увод	9
Здраве	10
Континуитет: ролята на семейството	12
Настаняване и предоставяне на парична помощ	14
Заетост	15
Литература	17
Следващи стъпки	17
Ключови елементи при ефективна система за осигуряване на континуитет	18
Част 2. Оценка на нуждите	19
Увод	19
Здравен статус-оценка на нуждите	19
Други нужди	19
Оценка на риска	20
Ангажиране и съпричастност на лишеното от свобода лице	21
Оценка на нуждите и интегрирането им в индивидуалния план	23
Затворници със специални нужди	23
Десет ключови стъпки при оценка на нуждите	26

Литература	26
Следващи стъпки	26
Индикатори за ефективна оценка на нуждите	27

Част 3. Мрежова структура и континуитет: Сътрудничество между затвор и други организации 29

Увод	29
Сътрудничество и прозрачно водене на случай	30
Сътрудничество с НПО	30
НПО и затвори-съвместна дейност	31
Задачи на работата в мрежа	31
Области на сътрудничество	32
Подготовка на процеса: начало на сътрудничеството	32
Примери на добра практика	33
Литература	35
Следващи стъпки	35
Подготовка за ефективно сътрудничество	36

Част 4. Предоставяне на информация на затворниците 38

Увод	38
Каква информация да се предостави?	38
Как предоставяме информацията?	39
Кой предоставя информацията?	41
Обратна връзка	42
Работа в мрежа	42
Посредничество	43
Информирано съгласие и участие при планиране на услугите	43
Литература	44
Следващи стъпки	44
Подготвяне на информацията	45

Част 5. Обучение на персонала	47
Увод	47
Ключови елементи при повишаване на познанията на персонала	48
Оформяне на материал за обучение	49
Съвместно обучение с външни институции	51
Оценяване	51
Подготовка на обучението: списък	51
Литература	52
Следващи стъпки	52
Лист: подготовка на обучението	53
Част 6. Оценка на услугите за контитуитет	55
Увод	55
Определяне на оценката: какво се има предвид?	55
Защо е важно да се оценява?	57
Няма универсален модел на оценяване	58
Задаване на правилните въпроси	58
Отговорностите на всеки	59
Климат на доверие	59
Провеждане и оценяване	59
Подбор на правилните методи на оценяване	60
Анализ на данните	63
Правене на препоръки	64
Ключови моменти при оценяване на резултатите	64
Оценяване: добро структуриране на времето	64
Литература	66
Следващи стъпки	65
Списък: подготовка на оценяването	66
Показалец	67

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Този наръчник беше реализиран в рамките на проект “Континуитет на услугите за затворници с проблемна употреба на дроги”, който беше частично финансиран от Главна Дирекция Правосъдие, Свобода и сигурност на Европейската комисия. Проекта започна през Декември 2008 и завърши през Декември 2011 година.

Университета на Бирмингам беше координатор на проекта. Проекта събра мултидисциплинарен екип и групи от професионалисти, които работят както в затвора, така и в общността. Партньори по проекта бяха Асоциация на Варненски Организации за Превенция на Наркомании (АВОПН) от гр. Варна, България, ULSS, Италия, Конвиктус, Естония; Promovarea Dreptului la Sanatate Association, (APDS), Румъния и WIAD, Германия.

Основната цел на проекта беше да се създаде наръчник, който да помогне при въвеждането и разширяването на услугите и тяхната продължителност, които услуги са насочени към правонарушителите, които са лишени от свобода или с мярка временно задържане. Резултатите от проекта показват, че услугите се намират на различен етап на развитие в различните страни от Европа. Надяваме се, че наръчника ще допринесе за развитието на подобни услуги, както и ще повиши информираността относно континуитета и ще изгради сътрудничество между всички ангажирани институции, предоставящи услуги на правонарушителите, както по време на присъдата, така и по време на освобождаване и след завръщане в общността.

Изграждането на наръчника беше предшествано от проучване, проведено от партньорите в проекта, което включваше вижданията и нуждите на затворниците, служителите на затворите, НПО, представители на различни организации. В рамките на проекта беше извършен и обстоен литературен преглед относно текущата ситуация в страните по проекта, както и качествени интервюта с експерти работещи в системата на правосъдието и вътрешния ред. Наръчника е базиран на резултатите от проучванията и на приноса от страна на експерти от различни дисциплини в тази област.

Въведение: аргументи, структура и целеви групи

Периода след изтичане на присъдата може да бъде много рисков момент за лишените от свобода лица. Помощта, която им се оказва през този период е от полза не само за тях и техните семейства, но и за обществото като цяло. Настоящия наръчник има за цел да помогне продължителността на услугите и лечението, така че да бъдат редуцирани до минимум всички заплахи за общественото здравеопазване.

Лишените от свобода имат нужда от значителна подкрепа и помощ, тъй като са особено уязвима група. Например, много тях са от бедни и маргинализирани групи и семейства, имат много ниско образование и ограничени социални умения, както и слаби връзки с институциите в общността. От друга страна лишените от свобода са стигматизирани като неблагоприятни и «втора ръка» хора. Лишените от свобода често са обект и на дискриминация поради досието си на лишавани от свобода, както и от това, че лишаването от свобода се асоциира с употреба на дроги, насилие и други рискови практики. Ангажирането на лишените от свобода в организирането на континуитета на услугите, които им се предлагат изисква да бъдат преодолени тези предразсъдъци, както и да се окуражат затворниците да искат да се интегрират, а не само да «бъдат далеч от затвора». Ясно е, че има области като само увереността например, които трябва да бъдат обект на интервенции и програмите за континуитет могат да бъдат от голяма полза.

Този наръчник е създаден въз основата на проучване, което беше проведено от партньорите в рамките на проект *Континуитет на услугите за лица, злоупотребяващи с дроги*.¹ Данните върху които стъпва този наръчник са събрани чрез обстоен литературен преглед и анализ, както и изследване проведено в редица европейски страни. Ето защо, той е базиран на проверени данни, както и на редица принципи от общественото здравеопазване. Принципите включват достъп до еквивалентни здравни услуги, правото на качествена медицинска помощ, конфиденциалност и др.

Проучването обръща по-специфично внимание на: а) важноста на факта услугите да бъдат изградени въз основа на личните и реални нужди на затворниците; б) необходимостта да бъде предоставена адекватна и достъпна информация на затворниците; в) изключителната важност на доброто сътрудничество между всички институции.

За целта на този наръчник, континуитета на услугите има за цел да бъдат предложени всички необходими услуги, за да се подобри здравния статус на задържаните лица, тяхното образователно ниво, социални умения и др. , като по този начин те да получат шанс за ефективно и успешно завръщане обратно в общността.

Наръчник

Наръчника е разделен на шест части:

Част 1: Ключови елементи на континуитета

Първия етап в развитието и изграждането на континуитет е да се изясни какво представлява ефективен континуитет на услугите. Тази част подчертава ключовите

¹ The project was funded by the European Commission Directorate-General Justice and involved partners from Germany, Italy, Romania, Bulgaria, Estonia and the United Kingdom.

елементи в континуитета на услугите и осигурява теоретичната основа върху която ще бъдат изградени следващите части.

Част 2: Анализ на нуждите

Често пъти услугите, които се предлагат на лишените от свобода не успяват да им помогнат, защото не използват индивидуален подход при решаването на проблемите. Тази част изследва начините на провеждане на цялостна оценка на нуждите на лишените от свобода при влизането им в затвора.

Част 3: Сътрудничество

Един от ключовите принципи на континуитета на услугите е необходимостта от ефективно сътрудничество между всички институции. Всъщност, сътрудничеството между затворите и външните организации е съвсем ограничено. Тази част изследва начините, чрез които се постига добро сътрудничество между различните организации. Много е важно да се идентифицират ключовите експерти в затворите и общността, които са ангажирани в осигуряване на континуитета на услугите.

Част 4: Информационни нужди на лишените от свобода

Проучването идентифицира необходимостта за предоставяне на лишените от свобода ефективна информация за съществуващите опции (MacDonalde *tal.*, 2008). Тази част изследва информационните нужди на лишените от свобода и начините за предоставяне на информация.

Част 5: Обучение на персонал

Резултатите от изследването показват нуждата от обучение за служителите на затворите относно това как се постига континуитет на услугите. Тази част изследва нуждите от обучение на служителите и подходите за провеждане на ефективни обучения.

Част 6: оценяване на континуитета

Този наръчник има за цел да помогне на експертите и при оценяване на услугите, които те предлагат на своите клиенти за постигане на континуитет. Това означава не само да се следи колко ефективно се извършват услугите, но също така да се подобрят и съществуващите услуги. Оценяването е важно, защото представлява възможност да се подобрят съществуващите практики. Когато се извършва ефективно, оценяването представлява практично и полезно средство за всеки заинтересован и ангажиран в тази област. Също така е важно да се осигурят доказателства за добра практика и да се повиши устойчивостта на всички програми и проекти.

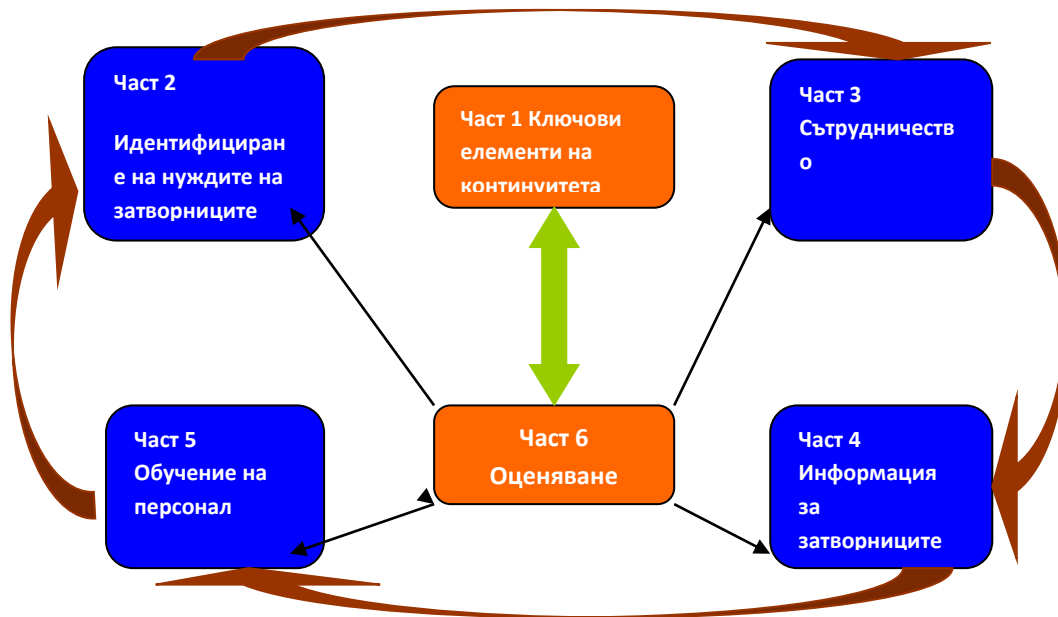
Как да се използва този наръчник

Този наръчник е създаден за изграждането, провеждането и оценяването на ефективни услуги за постигане на континуитет в услугите при лишени от свобода лица. В този наръчник се покриват всички области, вкл.: разбиране на философията на континуитет на услугите, как да се извърши оценка на нуждите, как да се работи в сътрудничество, предоставяне на информация на затворниците, обучение на служители и изготвяне на ефективно средство за оценяване.

Настоящия наръчник не трябва да се възприема като препоръка за една отделна организация, а като средство, което да се използва от всички, които са ангажирани в тази област-затвори, НПО, здравни и социални услуги и др. Един от принципите на континуитета е, че това представлява координирана, междуинституционална дейност.

Вие можете да изберете дали да прегледате наръчника, за да намерете специфична информация или да работите методично с него. Както се вижда от долната диаграма континуитета не може да се разглежда процес “стъпка по стъпка”. Както се вижда от диаграмата по-долу, част 1: *Ключови елементи на континуитета* и част 6: *Оценяване*, са централни за процеса на постигане на континуитет и необходимостта от това той да бъде предвиждан на всеки един етап.

Диаграма 1: Употреба на наръчника

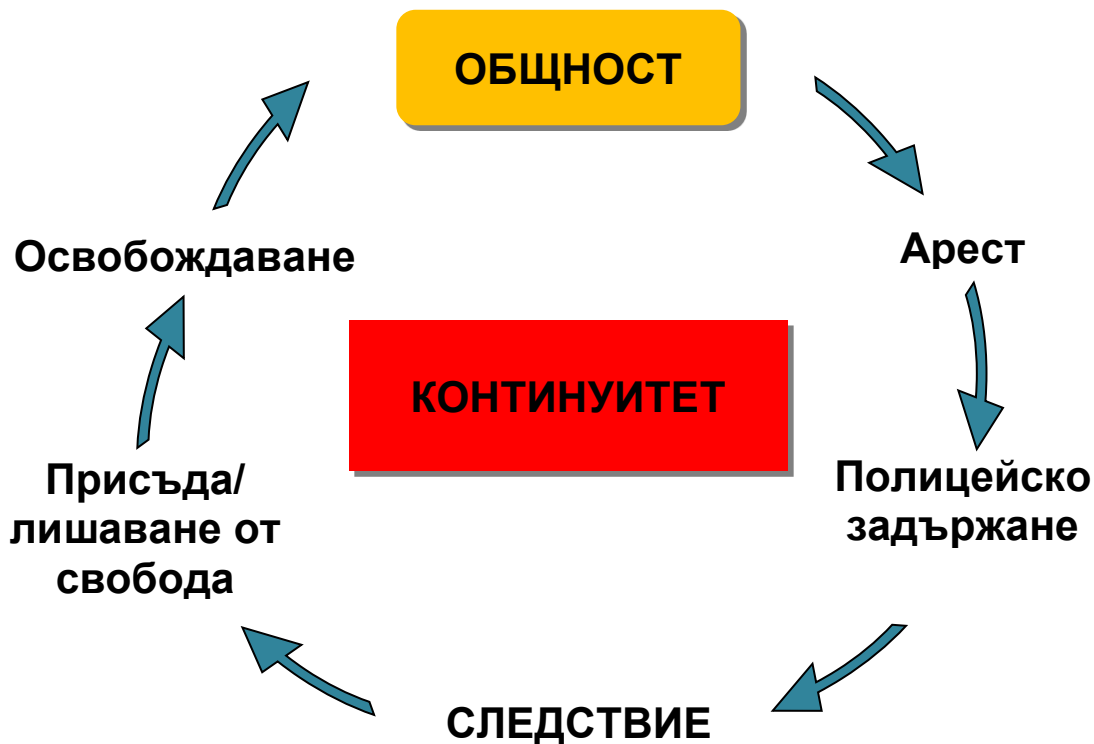

Какво е “континуитет”?

Континуитет се определя като процес, при който се постига гладък преход от затвора към общността при лишените от свобода лица. Основната идея е, че правонарушителите са субект на равномерен прогрес в грижите (Møllere *tal.*, 2007; Sainsbury Centre, 2008). Услугите са основно насочени към това да помогнат на затворника да се подготви за освобождаване, да му се помогне да се установи обратно в общността и да се предотврати рецидивизма.

Континуитетът се определя като продължителен, координиран и интегриран процес на управление още от първия контакт на правонарушителите с системата за правосъдие и вътрешен ред до тяхната реинтеграция в обществото (Clay 2002: 41; see Diagram 2 below). Важно е да се отбележи, че не всички услуги съществуващи в затворите са част от континуитета; Много услуги са част от добрата лекарска практика, което като част от модерните услуги в местата за лишаване от свобода. Също така, служителите на местата за лишаване от свобода имат ключова роля при изграждането на необходимата компетенция, от която се нуждаят затворниците при освобождаване.

Диаграма 2: Процес на континуитет и консистентност

Аргументи за създаване на наръчника

Този наръчник е необходим, защото липсата на гладък и успешен преход от затвора към общността може да бъде разрушителен за здравето на лишените от свобода и техните семейства. За затворници с проблемна употреба на дроги това може да бъде причина за фатален изход. Ефективните услуги могат да помогнат на затворниците и техните семейства чрез създаване на защитена среда и намаляване на вероятността от рецидивни прояви. Също така може да бъде от полза и за общественото здравеопазване чрез намаляване на негативните влияния и ефекти. Например, ако инфекциозно заболяване е лекувано навреме и успешно в затвора, то много малко вероятно е да бъде пренесено в общността.

Финансова целесъобразност

Високата цена за издръжката на един затворник е добре известна. Великобритания, 2002:

Един рецидивист е вероятно да “струва” на държавата 65000 паунда. Някои “струват” дори повече. Когато рецидивизма води до присъда, то и цената нараства. Средната цена на една присъда от лишаване от свобода е около 30 500 паунда, което за съдебни и други разходи. Цената за престой в затвора е различна, но годишно е около средно 37 500 паунда. (SEU, 2002).

Често е трудно да се види финансовата целесъобразност на инициативите насочени към намаляване на рецидивизма. Някои изследвания са насочени към проучване на тази стойност и са открили реална икономическа полза. Например, New Economics

Foundation (2008) открива, че във Великобритания за всеки един инвестиран паунд (1.14 Евро) е генерирана социална и икономическа полза на равностойността на 14 паунда за жените, техните семейства и жертвите. The Matrix Knowledge Group (2009) открива, че:

Изтърпяването на присъда и наказание в общността, а не в затвора е възможно да спести на общността повече от 12 милиона паунда (1 032 паунда на затворник). Цената за промяна на присъдата вероятно ще се изплати в рамките на 3 години.

От друга страна все още има малко проучвания за финансовата целесъобразност при постигане на континуитет на услугите. Има някои данни и проучвания, които показват тази целесъобразност (Tombs, 2004). Например, Currie (1993), преди почти двадесет години открива, че програмите за намиране на работа при проблемно употребяващи дроги лица са доста успешни при намирането на стабилна и постоянна работа за своите клиенти.

Влияние върху нивото рецидивизъм

Според United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) от (2008) доклад:

Нивата на рецидивизъм и релакс за зависими от дроги затворници с изтърпяно наказание лишаване от свобода и участвали в лечебни програми, са малко по-ниски от тези на контролната група, които изобщо не са получили лечение. Обаче затворници, които са участвали в програми в затвора, а след това и в програми в общността имат значително по-ниски нива на рецидивизъм.

Ето защо ефективните програми за континуитет имат потенциал да:

- Редуцират цената за издръжка в затвора и помагат на затворника да се превърне в пълноценен член на обществото;
- Редуцира броя на жертвите на престъпления;
- Редуцира риска от престъпление спрямо затворниците и техните семейства
- Да са икономически целесъобразни;
- Имат значително влияние върху рецидивизма.

Индивидуални грижи

Този наръчник е базиран на общия принцип, че континуитета и ефективната грижа е тази, която има индивидуален подход. Това означава, че ефективните услуги са базирани на принципа, че всеки затворник има специфични, индивидуални нужди, които се различават от тези на другите. Затворниците се различават един от друг. Те могат да бъдат млади или стари, от различна етническа група, могат да имат специфични здравни нужди и т.н.

Ето защо, ефективните услуги е необходимо да следват индивидуалните нужди на затворниците. Най-ефективните услуги са тези, които отговарят на индивидуалните нужди на клиента, като няма един универсален стандарт за всички клиент.

Целеви групи

Има няколко групи от заинтересовани лица, които могат да имат полза от този наръчник:

1. Политици и такива, които вземат решения в тази област;

2. Служители на НПО и затвори;
3. Местни здравни служби;
4. Затворници.

1. Политици и такива, които вземат решения в тази област;

За тази група наръчника ще бъде от полза, защото той има и икономическа и социална цена и полза и финансово по разумен. Икономически тази стратегия помага да се намали броя на тези, които могат да бъдат осъдени повторно, като по този начин да струват по-малко на държавата. От друга страна се помага на правонарушителите да допринесат на икономиката. От социална гледна точка се помага на затворниците да се решат техните социални проблеми, като по този начин самите те престават да бъдат социален проблем.

2. Служители на затвора и НПО

Въпреки различията между НПО и затворите, този наръчник е полезен за тях, тъй като им позволява да развият система на работа, която ще им помогне да предложат по-холистичен подход при посрещане на нуждите на затворниците. Оценените проекти и програми ясно демонстрират кое е полезно и приложимо и кое не е.

3. Местни здравни служби и експерти

Този наръчник би бил полезен за здравните служби и експертите, защото би им помогнал да идентифицират начините на съвместна работа с другите в тази област, давайки възможност източниците да бъдат използвани по-ефективно.

4. Затворници

За затворниците, този наръчник ще бъде особено полезен при изграждането на услуги и процеси, които отговарят на техните нужди, отколкото неясната представа какво е полезно за тях. Това ще се постигне чрез директното им въвличане в процеса на оценяване и предоставянето на услуги. Освен това наръчника ще помогне на хората, които нямат контрол над живота си, да могат сами да го контролират.

Литература

Baldry, E. (2007). 'Throughcare: Making the policy a reality: the throughcare context in Australia'. University of New South Wales.

Online: http://www.sydneyshive.org/Throughcare_policy.pdf [Accessed 12/11/2011]

Centre for Mental Health (2010). *Beyond the Gate: Securing employment for offenders with mental health problems*. Briefing 42. London: Centre for Mental Health.

Evaluation Trust, The (2007). *Measuring Outcomes Toolkit*. Gloucester Children's Fund. Online: <http://www.evaluationtrust.org/tools/toolkit> [Accessed 06/05/2011].

Field, G. (1998). *Continuity of Offender Treatment for Substance Abuse Disorders from Institution to Community*. Rockville, MD: US Department of Health and Human Services.

Finnegan, L., Whitehurst, D. and Deaton, S. (2010). *Models of Mentoring for Inclusion and Employment*. London: ESF MOMIE and Centre for Economic and Social Inclusion. Online: http://www.eoef.org/uimages/File/Models%20of%20Mentoring%20for%20Inclusion%20and%20Employment_%20A%20review%20of%20exisitng%20evidence.pdf [Accessed 12/10/2011].

Fox, A., Khan, L., Briggs, D., Rees-Jones, N. Thompson, Z. and Owens, J. (2005). *Throughcare and Aftercare: Approaches and promising practice in service delivery for clients released from prison or leaving residential rehabilitation*. Home Office Online Report 01/05. London: Home Office.

Glasgow City Council (2011). 'Throughcare Services'. *Living in Glasgow*. Online: http://www.glasgow.gov.uk/en/Residents/Care_Support/CriminalJustice/Throughcare/ [Accessed 12/10/2011].

HM Prison Service (2011). 'Resettlement'. *Advice and Support*. Online:

<http://www.justice.gov.uk/guidance/prison-probation-and-rehabilitation/before-after-release/resettlement.htm> [Accessed 12/10/11]

Lewis, S., Vennard, J., Maguire, M., Raynor, P., Vanstone, M., Raybould, S. and Rix, A. (2003). *The Resettlement of Short-term Prisoners: An evaluation of seven Pathfinders*. RDS Occasional Paper No. 83. London: Home Office. Online: <http://rds.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs2/occ83pathfinders.pdf> [Accessed 21/02/2011].

McAllister, D., Bottomley, K. and Liebling, A. (1992). *From Custody to Community: Throughcare for young offenders*. Aldershot: Avebury.

McSweeney, T., Turnbull, P.J. and Hough, M. (2008), *The Treatment and Supervision of Drug-dependent Offenders: A review of the literature prepared for the UK Drug Policy Commission*. London: Institute for Criminal Policy Research, King's College.

Park, G. and Ward, S. (2009). *Through The Gates — Improving the effectiveness of prison discharge: first half-year evaluation, August 2008 to January 2009*. St Giles Trust. Online: [http://www.hlg.org.uk/getattachment/f9237acc-2b3f-4b0c-b93d-147891152402/Homelessness-Code-of-Guidance-\(2\).aspx](http://www.hlg.org.uk/getattachment/f9237acc-2b3f-4b0c-b93d-147891152402/Homelessness-Code-of-Guidance-(2).aspx) [Accessed 23/02/2011].

Scottish Government (2011). *National Objectives for Social Work Services in the Criminal Justice System: Standards — Throughcare: the Scottish Government*. Online: <http://www.scotland.gov.uk/Publications/2004/12/20473/49295> [Accessed 12/10/2011].

Scottish Throughcare & Aftercare Forum (2006). *How Good is Your Throughcare and Aftercare Service?* Glasgow: Scottish Throughcare & Aftercare Forum.

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (2003). *Peer to Peer: Using peer to peer strategies in drug abuse prevention*. New York: United Nations. Online: http://www.unodc.org/pdf/youthnet/handbook_peer_english.pdf [Accessed 14/10/2011].

Webster, R. (2004). *Assessing the Aftercare and Throughcare Needs of Drug and Alcohol Misusers in Havering: A draft report*. July 2004. Havering London Borough.

Част 1: Ключови елементи на континуитета

Въведение

Повечето от дефинициите показват, че комплексен подход от взаимодействащи си елементи, а не само еднократен процес на лечение на специфична болест. Този процес включва достъп до допълнителна подкрепа за области като психично и общо здраве, настаняване, семейни проблеми, проблеми със заучаването и заетостта. Проучването, което беше проведено за този наръчник, показва, че често има недостиг на програми и дейности, които да отговарят на реалните нужди на лишените от свобода, особено върху социалната адаптация, настаняването и заетостта (данни от преглед на литературата и проучването). Като цяло е ясно, че ефективните услуги ще включват широк кръг от доставчици на услуги и интервенции (Foxe *tal.*, 2005).

Холистичен подход

Затворниците имат множество и комплексни нужди, а услугите, които предлагат ограничени интервенции имат много ограничена полза: затворниците имат нужда от множество дейности, които са интегрирани. (Durgan, 2008). Ето защо, услуги, които използват холистичен подход при разглеждането на нуждите на затворниците и включват здравна помощ, настаняване, заетост, финансиране и подкрепа при семейните взаимоотношения, ще имат много по-голяма вероятност от краен успех. (Diagram 1).

Диаграма 1: Модел на континуитет за затворници и бивши затворници

Източник: Borzycki and Baldry (2003)

Структура на част 1

Тази част подчертава ключовите елементи на континуитета и предоставя примери на добра практика. За да е успешен континуитета е важно всяка организация и институция да има ясно разграничение на задачите и да работи с ясни и общи цели. Четири области бяха идентифицирани като ключови елементи на успешните услуги за постигане на континуитет:

- a. **Здраве.** Много от бившите затворници често имат различни здравни нужди, особено злоупотреба с дроги и проблеми с психичното здраве;
- b. **Семейство.** Много затворници имат проблеми с техните семейства, като изследването показва, че семейната подкрепа е много важна за успешната реинтеграция на затворниците.
- c. **Финансова помощ и настаняване.** Бившите затворници често излизат от затвора без пари, без място, където могат да отидат и неразбиране относно това какво могат да получат.
- d. **Настаняване.** Бившите затворници имат нужда от работа, за да могат да получат чувство за цел и смисъл, както и стабилност в своя живот.

Здраве

Изследването проведено от партньорите, които бяха ангажирани в проекта, показва, че някои затворници споделят, че част от услугите в общността не са ефективни, а някои затворници ползват услуги за първи път чак след влизане в място за лишаване от свобода. (вж. Text Box 1.1). Прекомерното пушене, употребата на алкохол, проблемната употреба на дроги и липсата на контакт с ОПЛ са добре известни факти.

В някои случаи затвора може да бъде мястото, където започват медицинските услуги и въобще стартира процеса на континуитет. За тези, които са били на метадоново лечение или друг тип медицинско лечение, продължителността на грижите е от голяма важност (вж. Text Box 1.2).

Социалната и психологическа подкрепа след освобождаване е също много важна. Затворниците често имат различни нужди, докато услугите в затворите са изградени да посрещат само някои от нуждите и често работят в изолация от тези в общността.

Резултата често е неефективен, неадекватен отговор, базиран на това, което се предлага в затвора, отколкото на реалните нужди на лишено от свобода лице. (SEU, 2002:8)

Част от интервю 1.1

‘Това е първия път, в който чувствам, че някой ме приема насериозно в затвора. Когато и да има някакъв проблем, личен или съдебен, аз мога да отида при персонала на терапевтичната общността и те ще ми помогнат. Те се отнасят човешки с мен тук (Фокус група група, Затвор 1, Германия)

Чат от интервю 1.2

‘Аз бях на метадон преди затвора. Нямах проблем да продължа да го вземам и в затвора, но това ми се случва за първи път’ (Фокус група, Затвор 1. Германия)

Затворниците, които бяха интервюирани в този проект, често споделяха необходимостта от по-интегриран и съвместен подход при предоставянето на услуги.¹

Психично здраве

Много от ситуираните в общността организации, които бяха интервюирани по време на проучването споделяха, че проблемите с психичното здраве не се решават по адекватен начин и често има липса на експертност при разпознаване и подкрепа при такива проблеми, както и къде да бъдат насочени тези клиенти.

Проблемите с психичното здраве на жените лишени от свобода, особено проблеми от емоционално естество (сексуални посегателства, насилие, семейни проблеми), злоупотреба с дроги, са често срещани характеристики сред женската популация в затворите.

Резултатите показват, че интервенциите относно психичното здраве на лишените от свобода са ефективни тогава, когато експертите от всички институции работят съвместно. (вж. пример на добра практика) 1.1).

Пример на добра практика 1.1: Асоциация на варненски организации за превенция на наркомании

Създадена през 2000 и пререгистрирана 2009 г, АВОПН неправителствена организация за превенция на наркомании и свързаните с това последствия. Основните задачи на организацията са както следва:

- Да повиши ангажираността на общността по всички аспекти на употребяваната на дроги, зависимост от ПАВ и свързаните с това последствия.
- Да предостави на заинтересованите лица надеждна и експертна информация по въпроси свързани с наркотици и наркомании.
- Да предостави ефективни услуги на лица с проблемна употреба на дроги, групи и семейства в риск, етнически малцинства, лишени от свобода лица и др.
- Да повиши информираността на специалистите и заинтересованите лица относно добрите практики за превенция, лечение и рехабилитация.
- Да изгражда ефективни институционални мрежи:

АВОДП се стреми да постигне континуитет на услугите за затворници с проблемна употреба на дроги, да им предостави услуги, отговарящи на реалните им нужди, както и такива, които са еквивалентни на о тези в общността.

АВОДП съвместно със служителите на затвора предоставят услуги на лишени от свобода лица. Това включва: оценка на нуждите, услуги и насочване. Това е причина затворниците да се интегрират по-лесно в общността. Услугите, които АВОДП доставя са: консултиране, групово и индивидуална терапия, обучения насочване и др.

Това ефективно сътрудничество се постига чрез изграждането на мрежа между всички заинтересовани страни чрез хоризонтален метод на управление. Философията на мрежата е: "работим с хора, не с институции".

¹ <http://www.throughcare.eu/links.html>

Ключова първа стъпка е всички служители да се запознаят с различните аспекти на психичното здраве и да се ангажират в подкрепата на лишените от свобода лица, като един от инструментите за постигане на това е обучението на всички служители.

Изключително важно е затворниците да бъдат оценявани цялостно и комплексно при влизането им в затвора. Ранната оценка на нуждите и планиране на ефективни услуги е важна първа стъпка към ефективни, продължителни и консистентни услуги.

Континуитет: Ролята на семействата

Страните се различават по начините, чрез които позволяват на затворниците да поддържат връзка със семействата си. Изследванията през последното десетилетие показват, че не се отчита важността на семейството при изграждането на ефективни услуги (Mills, 2005). Данните показват, че стабилните семейни взаимоотношения и връзки в общността могат да са ключов фактор при ефективно настаняване и редуциране на рецидивизма (NOMS, 2009). Има сериозен потенциал при използване на семействата при настаняване, но съществува и сериозен риск (вж. пример за добра практика 1.2).

Пример на добра практика 1.2: Стратегия за наркотици и наркомании на Великобритания, 2008.

Стратегията на Великобритания подчертава необходимостта от семеен подход, като семейството участва в целия процес-оценяване, планиране, предоставяне на услуги лица с проблемна употреба на дроги да получат достъп до адекватни услуги. (NOMS, 2009)

Потенциалната роля на семейството

Семействата имат значителна роля и потенциал за оказване на подкрепа при връщането на затворниците обратно в общността. Семействата могат да предоставят на затворниците практическа подкрепа чрез осигуряване на подслон/настаняване, а намирането на работа може да бъде инструмент за намиране на жилище и подходяща работа. Семействата могат да помагат на бивши затворници да се интегрират отново в общността и да разчупят порочния кръг на злоупотреба с дроги (NOMS, 2008a). Социалните връзки могат също така да осигурят стимул и натиск към промяна и подкрепа за правонарушителите в общността. Семействата могат да са полезни при стимулирането в затворниците на самоувереност, както и да ги мотивират да водят законен начин на живот (Mills, 2005).

Малко е известно относно актуалната подкрепа, която семействата могат да окажат сериозен източник на подкрепа, съвет, както и да окуражат затворниците да се интегрират пълноценно. Семействата също така може да бъдат инструмент за натиск правонарушителите да приемат помощ и напътствия от организации като напр. пробация. Ако семействата участват активно в целия процес, то тогава и усилията на организациите дават ефект (Garland *tal.*, 2001).

Текст 1.3

‘Трудно е за жените, защото много от тях са обект на злоупотреба и правят секс за пари, понякога насилвани да го правят и от съпрузите си. Тези техни партньори често не искат жената да спре да употребява дроги или да се подобри...Броя на жените в затвора, които нямат дом е огромен. Някои от тях казват, че не искат постоянен дом-много от тях пият много... (Началник на здравна служба, Шотландия).

Проблеми, които изпитват семействата

Влиянието на семействата ще зависи и от връзката между тях и правонарушителя. Очакванията семействата да имат сериозна роля при настаняване и подкрепа може да е причина тези семейства, които изпитват социални и финансови трудности да станат обект на допълнителен натиск.

Някои семейства може да участват в криминални деяния, затова и не са подходящи при тях да се настаняват правонарушители. Много жени са били обект на посегателство и насилие в семейството. В такива случаи семейството не може да се разглежда като подходящо за подкрепа. (вж. текст 1.3).

От друга страна не всички семейства одобряват освобождаването на член на семейството, който е извършил престъпление срещу тях в миналото. (HMIPP, 2001). В някои случаи семейството се притеснява, че ще бъде отговорно, ако правонарушителя не успее да “влезе в правия път”.

Нужда от подкрепа

Дори когато са в позиция да оказват подкрепа семействата не получават достатъчно помощ от институциите. Те често биват изключвани от плановете за след излизане от затвора, дори, ако затворниците искат техните семейства да участват по-активно. (NOMS, 2008; Murray, 2003) (вж. пример на добра практика 1.3).

Пример на добра практика 1.3: Семейни връзки, NIACRO, Северна Ирландия (NIACRO, 2011) НПО]

Семейните връзки се предлагат на семействата на всички затворници в Северна Ирландия. По този начин се осигурява практически съвет и емоционална подкрепа за справяне с различни трудности. Децата могат да страдат от определена травма.

Служителите на “Семейни връзки” поддържат контакт с всяко семейство в рамките на 24 ч. от изпращането на клиент от страна на Пробацията в Северна Ирландия, която е бзирана в затворите. Ако семейните членове пожелаят да приемат подкрепата, то те ще получат информационен пакет и в зависимост от техните нужди, може да получат:

- Подкрепа за възрастните членове, деца и млади хора.
- Телефонна подкрепа.
- Домашни посещения.
- Информация за други организации и как да се свържат с тях.
- Съветване и информация относно различни практически детайли.
- Транспорт до всеки един от трите затвора в С. Ирландия.
- Помощ при гледането на деца.
- Връзки с посетителските центрове и контакт със служителите. През 2010–11 Семейни връзки изготвиха 1130 информационни пакета, направиха 750 домашни посещения.

След завръщането в семейството, може да се окаже, че взаимоотношенията вече не са на същото ниво. Семейните партньори с времето са станали по-силни и независими, защото е трябвало да се справят сами с предизвикателствата. Бившите затворници трябва да се адаптират към тези нови условия, особено, ако са свикнали с ролята на защитници и лидери във връзката, като това може да застраши семейните взаимоотношения и настаняването отново в семейството (Mills, 2005).

Някои организации оказват подкрепа на семействата в тази насока както по време на престоя в затвора, така и след излизането от затвора на члена от семейството (Codd, 2009). Беше предложено тази услуга да се предлага на повече затворници (ExCoP, 2011).

Разстояние от дома

Друга трудност е, че много често затворниците се намират в затвори отдалечени доста от мястото, където живеят. Например, в анкета сред лишени от свобода в региона на West Midlands в Англия, мнозинството (66%) от затворниците, които не са посещавани от семействата си, заявяват че това се дължи на голямото разстояние (NOMS, 2009, стр. 30).

Някои страни са започнали да решават този проблем. Например, в Холандия общините са започнали да отговарят за затворниците в техните райони. В този модел, затворниците от общините ще бъдат изпращани в местни затвори, за да се поддържа стабилна връзка с общността.

Финансова подкрепа и настаняване

Известно е, че (Huckles by and Hagley-Dickinson, 2007) достъпа до подходящо настаняване при освобождаване е от изключителна важност. Докато повечето от затворниците биха предпочели да живеят самостоятелно, подкрепата при живота на свобода може да бъде подходяща, особено, когато индивида употребява дроги или участва в субституиращо лечение.

Лицата, които са в следствен арест или тези с кратки присъди споделят, че не им се предлага подходящо настаняване. Затворници с дълги присъди често се изправят с предизвикателства като напускане на дома и желанието за употреба на алкохол. Някои затворници изразяват несъгласие да бъдат настанявани в хостели, тъй като това може да доведе до употреба на дроги: тези, които живеят там и употребяват дроги може да са причина за бившите затворници да останат “чисти”, без да употребяват дроги. (вж. текст 1.4, 1.5).

Текст 1.4

‘настаняването е сериозен проблем, тъй като, ако нямаш жилище не можеш да получиш и домашна отпускатка. Така че трябва да намериш хостел да те приеме. Не е много добре да бъдеш в хостел, защото виждаш алкохол и наркотици през цялото време и така е трудно да се придържаш към условията за домашно посещение.’ (Фокус група, Великобритания),

Текст 1.5

... “Трябва да чакаш 6 месеца и, ако няма кой да ти помогне се връщаш обратно в затвора...” Подкрепата от семейството беше единствената опция за някои от затворниците да се справят с неблагоприятните последици при излизане от затвора.’ (Фокус група, Център за психично здраве, Великобритания)

Ключов елемент при помощта за бившите затворници е развиване на умения за независим живот. Също така е важно, че постоянния континуитет се предлага за всички затворници, които нямат място за живеене и къде да отседнат.

Пример за добра практика 1.4: Асоциация за настаняване Heantun(Великобритания)

Асоциацията съвместно с местните служби в Страфордшир предоставят интензивна подкрепа за специфични групи правонарушители. Това осигурява допълнителна подкрепа и наблюдение чрез редовни домашни посещения с много добра обратна връзка за тези, които отговарят за правонарушителите. Финансирането е от пробационната служба и Стратфордски бюджет за подкрепа на хора в нужда (Отдел за Обществена и Местно Управление, 2008, стр.. 40–41).

Различни услуги могат да бъдат комбинирани за да се получи една, цялостна услуга. Например, настаняването може да се комбинира с обучение и образование. Също така е необходимо да се проучи възможността тези, които отговарят за настаняване да помагат и за намиране на работа. Специфичните нужди на жените може да бъдат решени чрез осигуряване на повече и различни начини за настаняване. (вж. пример за добра практика 1.4).

Няколко ключови дейности, които могат да допринесат за успешен континуитет могат да бъдат идентифицирани:

1. Управление на случай чрез индивидуален подход, следвано от оценка на риска, използвайки надеждни инструменти и отчитайки гледната точка на затворниците.
2. Изграждане на план за престоя в затвора и достъп до услуги колкото е възможно по-скоро след влизане в затвора.
3. Достъп до експерти и организации, имащи капацитет да осигуряват ефективни услуги.
4. Разграничение между персонал отговорен за супервизия и персонал отговорен за социална и др. подкрепа.
5. Разбиране, че индивидите може лесно да попаднат в редица ситуации и трудности след излизане от затвора.
6. Определение за това какво означава успешна услуга, освен редуциране на рецидивизма, включвайки малки успехи и прогрес.
7. Искрено ангажиране на служителя с бившия затворник (Borzyski and Baldry, 2003).

Заетост

Намиране на работа след напускане на затвора е основна грижа на повечето затворници. Известно е, че структуриране на ежедневието и

Текст 1.6

'Най-големия проблем за нас е, когато след излизане от затвора не можем да си намерим работа. Намирането на работа е най-важното условие за успешното ни интегриране. Пишем автобиографии, ностовасеизчерпват нещата. Имаме нужда и искаме реална работа.' (Фокус група с мъже лишени то свобода, Великобритания)

ходенето на работа всеки ден е от съществено значение за социалната реинтеграция (вж. текст 1.6). Намирането на работа след изтичане на присъдата е особено трудно за затворници, които са имали дълга присъда (обикновено повече от 5 г.), защото работодателите трудно наемат бивши затворници. От своя страна затворниците също имат негативни представи за работодателите. Освен това, времето в затвора оказва негативно влияние върху работните навици.

Добър пример 1.6: Поправка на обувки [Великобритания]

Те осигуряват подкрепа за затворниците, работещи близко със затворите. Осигуряваме и обучение, а не само търсим работа в Ливърпул и затвор в Лондон. Персонала на Тимпсън обучава затворниците в затворническа среда. (Тимпсън, 2011).

Допълнителни проблеми освен липсата на работа, идват и от липсата на финансови средства, източници на подкрепа могат да са причина за извършването на престъпление.

Нужно е да се ангажират затворниците в процеса на развиване на умения за търсене на работа. Потенциалните дейности могат да включват:

- Програми за ранна интервенция, които разрешават на затворниците да идентифицират собствените си нужди и да се ангажират в процеса на промяна.
- Организиране на форуми, където да участват лишени от свобода и да споделят своето мнение относно програми за подкрепа и др.
- Осигуряване на интензивна подкрепа в критични моменти.

Пример на добра практика 1.5: WorkWise, Холандия(НПО)

Холандската инициатива, **WorkWise**, се осъществява съвместно с четиринадесет места за лишаване от свобода. С фокус върху ефективното сътрудничество и индивидуалните нужди, използвайки капацитета на затворниците, тази организация постигна значителни успехи. **WorkWise** работи съвместно със затворниците, за да могат да завършат съответните курсове и обучения, намират им работа, както и подходящи условия за живеене. Всеки затворник получава индивидуален консултант за намиране на работа. Освен това, се набляга и на изграждането на силна социална мрежа за подкрепа, от която да може да се възползва затворника.

Повече от 2000 затворника участваха в програмата през 2005 г., като броя им нарасна до 2 810 през 2006 г. През 2006 г. три или шест месеца след изтичане на присъдата беше проведена анкета с 200 затворника. Резултатите показаха, че три четвърти от интервюираните са си намерили работа или са започнали да се обучават, докато 96% имат постоянно място за живеене. През 2007 г. Партньорите решиха да прилагат интензивно този модел с някои нови услуги и практики.

WorkWise използва цялостен подход. Imvan ander Veen от **Work-Wise** казва "всички наши проекти са насочени към настаняване, заетост, социални и здравни услуги, обучение, спорти и даже насърчаване на хобита" (**Work-Wise**, 2007).

Сътрудничество

Важна предпоставка за успешни и ефективни услуги е сътрудничеството между всички организации. Социалните услуги и бюра по труда трябва ефективно да участват в процеса, ако искаме бившите затворници да се реинтегрират успешно. (вж. пример на добра практика 1.5).

Трябва да се изградят и връзки с големите работодатели, за да може успешно да се реши проблема с безработицата сред бивши затворници. Във Великобритания, в някои региони затворите поддържат близки контакти с работодатели, за да могат затворниците да добият и необходимите качества. (вж. пример на добра практика 1.6).

Също така някои работодатели предлагат работа на някои от лишените от свобода. В женския затвор Low Newton във Великобритания, няколко външни компании предлагаха работа за бивши лишени от свобода. (Independent Monitoring Board, 2010, стр. 14).

Литература

Barnsley Council (2011). *Throughcare for young offenders*. Online:

<http://www.barnsley.gov.uk/through-care-for-young-offenders> [Accessed 14/10/11].

Pugh, G. (2010). *Children's Centres and Prison Links*. Ipswich: Ormiston Children and Families Trust. Online:

<http://www.clinks.org/assets/files/Ormiston%20Trust%20Children%20Centres.pdf> [Accessed 14/10/11].

Scottish Prison Service (2010). *SPS Strategy Framework for the Management of Women Offenders in Custody*. Online: <http://www.sps.gov.uk/Publications/Publication187.aspx> [Accessed 14/10/11]

Scottish Prison Service (2004). *Supporting Safer Stronger Communities: Scotland's Criminal Justice Plan*. Online: <http://www.scotland.gov.uk/Publications/2004/12/20345/47602>

[Accessed 14/10/11]

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (2009). *Handbook on Prisoners with Special Needs*. Vienna. Online:

<http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/Prisoners-with-special-needs.pdf>

[Accessed 4/11/11].

Следващи стъпки

Тази участ е въведение към основните части на континуитета и консистентността на услугите. Всички описани елементи са от съществено значение за изграждането на продължителни и ефективни услуги. От изследването стана ясно, че изграждането на такива услуги в различните страни е на различен етап. Всеки един експерт сам трябва да реши кое е приложимо в неговата страна и може да се развие като услуга.

Тази анкета ще ти помогне да решиш кое можеш да ползваш в своята практика.

Анкета: Ключови елементи при ефективни и продължителни услуги

Индикатори за добри практики при търсене на работа

- a) Съществуват различни услуги, които отговарят на тези нужди.
- b) Съществува добра координация и сътрудничество между различните организации.
- c) Социалните служби и бюра по труда участват активно по време на престоя на някой правонарушител в затвора .
- d) Затворниците имат достъп до експерти, които намират работодатели и помагат и на двете страни-работодател и служител.

Индикатори за добра практика при здравни услуги

- a) Наличие на сътрудничество с местни здравни служби.
- b) Наличие на субституиращо лечение.
- c) Услугите за психично здраве са интегрирани и адаптирани и за контекста на затворите.
- d) Обучение за всички, работещи с правонарушители, за да се осъзнае необходимостта от ефективни здравни услуги (особено психично здраве).
- e) Наличие и прилагане на цялостна оценка на нуждите при влизане в затвора.

Индикатори за добра практика при настаняване и финансова подкрепа

- a) Осигурена е постоянна подкрепа за всички затворници, които нямат място за живеене.
- b) Осигурена е подкрепа за развитие на умения за независим живот.
- c) Предлага се обучение като част от услугите при търсене на жилище.
- d) Използва се възможността този, който отговаря за настаняване да търси и работа.
- e) Специфичните нужди на жените се решават чрез осигуряване на различни опции за настаняване.

Индикатори за добра практика при реинтеграция в семейството

- a) Семействата са ангажирани в процеса на планиране на присъдата.
- b) Семействата получават подкрепа по време на престоя на техен близък в затвора.
- c) Семействата се консултират и подготвят при освобождаване на техен близък.

Затворниците са напълно подготвени за завръщане в семейството си. Особено внимание се обръща на трудностите, които могат да срещнат поради промяната на взаимоотношенията вътре в семейството.

Част 2: Оценка на нуждите

Увод

При планиране и изграждане на ефективни услуги е много важно да се оценят реалните нужди на затворниците. Ето защо оценката на нуждите е важна първа стъпка.

Като цяло затворниците имат различни нужди-физически и психически проблеми, които корелират както с техните личностни характеристики, така и със спецификата на затвора като цяло. Затворниците често идват лоша среда и имат слаби социални умения, умения за заучаване, лошо здраве и трудов стаж. Затворите от своя страна също варират като услуги и ниво на подготовка на персонал, като това допълнително влияе на затворниците.

Проведеното изследване показва, че затворниците често се третираат като хомогенна група. Всъщност, всеки един отделен затворник има индивидуален набор от черти, опит, и различни нужди. Тази част представя методите за оценяване на нуждите, за да се изгради ефективна услуга и поставя задачи за оценяване на предоставените услуги.

Въпреки че целта е да се постигне цялостна оценка, може да бъде полезно първо да се оценят здравните, а след това и другите нужди.

Оценка на здравните нужди

Всички затвори в Европа имат здравни служби. Международни договори и регулации задължават страните да прилагат в затворите услуги равностойни на тези в общността. (Подробности в тази област могат да се намерят на:

www.euro.who.int/prisons, Виж също НМР Peterborough, 2006; WeilandtandGreifinger, 2010) Минималните стандарти за лечение няма да се изреждат тук, но следващия параграф е базиран на тяхното съдържание.

Всеки затворник трябва да бъде прегледан от специалист и лекар след влизане в затвора. Първоначалната оценка ще даде информация относно здравния статус -вкл. Инфекциозни болести, психично състояние и др. ,както и преминати вече лечения и т.н. След това се прави оценка на медицинско състояние, бивши заболявания, както и изготвяне на план с най-необходимите и належащи първоначални стъпки. Докато здравните служители правят оценка, може да се наложи те да търсят подкрепа от редица специалисти като зъболекар, психолог и др.

Други нужди

Докато медицински скрининг се прави в почти всички затвори, то оценка на другите нужди може да изисква време, защото затворниците са маргинализирана част от общността, бездомни, бедни и често имат проблеми с психично здраве и употреба на дроги. Много затворници водят хаотичен живот и имат малко контакти със здравни и или социални нужди. Много затворници имат поне едно сериозно заболяване.

Цялостната оценка на нуждите изисква усилията на различни експерти в и извън затвора. В много затвори се оценяват и нуждите от обучение и образование, както и проблеми със заучаването.

Интегрирането на цялостната оценка на нуждите в услугите изисква време. Ето защо може да се наложи конферентен подход. Това се налага, когато служителите на

затворите решат да разберат какво лечение е необходимо да приложат. Тази глава се концентрира върху оценка на нуждите на индивидуално ниво. За оценка на нуждите на затворническа популация виж Маршал (2000).

Оценка на риска

Важно е да се оцени дали затворника е в риск от рецидивни прояви и риска, който представляват за общността. Това е известно като “оценка на риска» (OASys), и се използват редица инструменти за тази цел.

Пример на добра практика 2.1 описва OASys, който се използва широко за оценяване на възрастни затворници.

Пример на добра практика 2.1: OASys, Великобритания

OASys (Система за оценяване на затворниците) е набор от компютърни системи, групирани в дванадесет области, които изследват факторите, които могат да предскажат вероятността лицето да извърши рецидив и опасността, която представлява за общността. Това включва:

Криминално досие, текуща присъда, социални и икономически фактори:

- Достъп до настаняване, образование, обучение и работа;
- Финансови детайли и доход;
- Начин на живот и други детайли;
- Взаимоотношения, злоупотреба с дроги и алкохол.

Личностни фактори:

- Мислене и поведение;
- Отношение към присъдата и супервизия;
- Емоционални фактори, като депресия и безпокойство.

Тази система оценява риска от рецидив и факторите допринесли за криминално поведение. Това може да включва липса на дом и работа, или проблеми с дроги и алкохол. Като цяло, колкото по-висока е оценката по тази система, толкова по-висок е риска от рецидив и вреди за обществото.

Тази оценка преди произнасяне на присъдата с по-следващи оценки, провеждани периодично по време на присъдата и накрая на присъдата. Тази оценка дава възможност на обучен персонал, най-често пробационен служител да:

- Вероятност от рецидив;
- Идентифициране на нуждите, вкл. Личностни характеристики и когнитивни и поведнчески проблеми;
- Оценка на риска от сериозни вреди, оценка на риска за обществото като цяло и други;
- Подкрепа при риск от различни вреди;
- Свързване на оценката със супервизията и плана на присъдата;
- Показване на нуждата от оценки и прегледи при други специалисти;
- Измерване на промяната на риска по време на присъдата.

Могат да се отбележат няколко детайла при OASys. Една от трудностите е, че този, който извършва оценката може да не интерпретира информацията обективно, а по-скоро субективно. Друг проблем е, че оценката не е точна наука и може да е причина за неподходящи и необосновани интервенции. (Inside time, 2009).

Освен това изследването показва, че „трябва да се обърне внимание на това дали затворниците имат реалистични очаквания за вероятността от рецидив и връзките между криминогенни проблеми и рецидив” (Moore, 2009).

Трябва да се отбележи, че изследването обърна внимание на самооценъчните елементи във въпросника, отколкото на интервюиране на експертите. Обаче, то показва, че OASys не е перфектната техника за измерване на потенциален риск и, че трябва да се използва с повишено внимание.

Пример за добра практика 2.2, *Оценка*, е често използвано при оценката на млади правонарушители във Великобритания.

Пример за добра практика 2.2: Asset, Великобритания: Оценъчен профил на млади правонарушители.

Беше създаден инструмент подобен на OASys, но предназначен основно за млади хора. Asset е структуриран оценъчен инструмент за използване във Англия и Уелс сред всички млади правонарушители.

Неговата цел е да изследва престъпленията, които е извършил младия човек, както и да идентифицира набор от фактори, вариращи от липса на образование до проблеми с психичното здраве, които биха допринесли за такова поведение.

Информацията, събрана от Asset може да се използва за информиране на съда, така че да могат да предприемат адекватни стъпки и да се насочи младото лице към необходимите програми. Проблеми, които има младия човек, така че те да могат да бъдат решени по адекватен начин. Asset ще помогне да се измерят промените в нуждите и риска от рецидив в течение на времето. (Youth Justice Board, 2011).

Ангажиране на затворника

Проведеното изследване показва, че очакванията на затворниците рядко се използват при изграждането на техния план и услуги. Изследването също така показва, че затворниците често осъзнават собствените си специфични нужди.

Основната цел на континуитета е да се изгради увереност, да се мотивира участие и да се изгради сътрудничество между затворниците и тези, които работят с тях. Ето защо, важно е да се постигне добра комуникация и тя да се поддържа с всеки партньор в програмата.

Всичко това отнема време, особено защото трябва да се постигне съгласие и доверие между всички страни. Това ще зависи от усещането на затворниците, че техните лични нужди са основния „двигател” за всички планове и услуги.

Въвличането на затворниците в процес на самооценяване може да бъде успешно начало. Ако нямате на разположение оценъчен инструмент следния въпросник може да ви бъде от полза.

Фигура 1: Въпросник за самооценка

Имате ли нужда от помощ за подкрепа?		☐ Не	☐ Да
--------------------------------------	--	-----------------------------	-----------------------------

Представява ли за теб проблем някое от следните неща? (отбележете в някое от квадратчето)	Не	Да	Този проблем свързан ли е с вашата присъда?	
1	Намиране на добро място за живеене	☐	☐	☐
2	Разбиране на чувствата на другите хора	☐	☐	☐
3	Да се придържам към плановете си	☐	☐	☐
4	Да се справям с хората с власт	☐	☐	☐
5	Игра на комар	☐	☐	☐
6	Попадане в лоша компания	☐	☐	☐
7	Да съм отегчен	☐	☐	☐
8	Да съм самотен	☐	☐	☐
9	Посещаване на места, където има проблеми	☐	☐	☐
10	Употреба на дроги	☐	☐	☐
11	Консумация на много алкохол	☐	☐	☐
12	Да си загубя търпението	☐	☐	☐
13	Да правя нещата на момента	☐	☐	☐
14	Повтаряне на същите грешки	☐	☐	☐
15	Да ставам агресивен, когато съм раздразнен	☐	☐	☐
16	Четене, писане, спелуване и броене	☐	☐	☐
17	Да получа квалификация	☐	☐	☐
18	Да получа работа	☐	☐	☐
19	Да си запазя работата	☐	☐	☐
20	Управление на финансови средства, връщане на заеми	☐	☐	☐
21	Справяне със съпруг/а, партньор	☐	☐	☐
22	Да се грижа за децата	☐	☐	☐
23	Да се безпокоя за нещата	☐	☐	☐
24	Да вземам добри решения	☐	☐	☐
25	Да се чувствам депресиран	☐	☐	☐
26	Да се чувствам стресиран	☐	☐	☐
27	Да нямам партньор	☐	☐	☐
28	Мислите ли, че може да бъдете отново осъден в бъдеще?			
☐ Определено не	☐ Не е вероятно	☐ Доста вероятно	☐ Много вероятно	
Защо мислите така?				

Източник: Самооценъчен въпросник на OASys (2009, стр. 274).

Оценката на нуждите в индивидуалните планове

Значителна стъпка трябва да бъде предприета, когато нуждите на индивида се поставят наравно с опциите за решаване на идентифицираните нужди. Има някои основни първоначални решения, които трябва да се вземат. Те включват:

- Управата на затвора трябва да се съгласи, че оценяването и ефективните услуги си струват и е важно да се прилагат в затвора, спазвайки нормите и правилата.
- Ключовите експерти трябва да се съгласят да работят заедно и да споделят информация помежду си. като минимум това включва: член на здравната служба; някой, който е в ежедневен контакт с лишените от свобода и е склонен да има важна роля в процеса на оценяване; мотивиран и информиран затворник, склонен да приеме помощ;
- Метод на комуникация с хора извън затвора, които биха докладвали относно състояние на семейството на затворника; например, член на социалните служби, склонен да поддържа контакт с колегите в страната.
- Съгласие на високо ниво, че тези хора могат да бъдат ангажирани в оценяването.

Въпреки че изглежда лесно, това би могло да бъде доста трудно.

Затворници със специални нужди

Някои групи затворници са особено уязвими и имат специфични нужди. Затова трябва да се изгради индивидуален план за посрещане на техните нужди.

Жени

Жените лишени от свобода обикновено имат по-специфични и сериозни нужди, отколкото мъжете лишени от свобода. Например, жените лишени от свобода често имат семейни отговорности-грижи за деца или възрастни. Много жени имат травматични преживявания от живота си преди затвора, което е причина да имат ниска самооценка и самоувереност. Ако това не се идентифицира, не се третира по подходящ начин, то тогава престоя в затвора допълнително усложнява ситуацията. Друга трудност е, че те са малцинство в система (затвори) предназначена основно за мъжка популация. Подробно отчитане на техните трудности може да се види в работата на Vanden Bergh (2011). Скоро беше разработен въпросник за здравето на жените в затворите, което дава детайлна индикация как техните специфични нужди могат да бъдат решени. (Виж www.euro.who.int/prisons)

Възрастни затворници

В затворите попадат все повече възрастни хора, като това е най-бързо растящата група от затворници. Във Великобритания през период 1990-2004 г. е имало нарастване с 216% в броя на затворниците над 60 г. През 2009 г., 8% от затворниците са над 60 г. (Министерство на правосъдието, 2010, стр. 160).

Това изправя персонала на затвора пред сериозни предизвикателства. Специфичните нужди включват проблеми с физика и когниции, а те имат директна връзка с това как старите хора реагират на мястото за лишаване от свобода. Например, неща като качване и слизане от леглото, падането на пода при сигнал за авария, и други неща могат да представляват сериозен риск за физическото здраве на тези затворници. Проблеми със сензорните възприятия могат да представляват трудност за старите хора да чуват заповедите на персонала (Williams, 2011).

Възрастните затворници сериозни психологически проблеми и нужди. Деменцията, например, може да повлияе тяхната способност да разпознават или помнят служителите на затвора или собствените си килии. (See Text Box 2.1).

Възрастните затворници често са особено уязвими към социални предизвикателства като безработица и липса на място за живеене. Те често се връщат към опасни места за живеене и са в лошо здравно състояние. често са обект на институционализиране след дълго лишаване от свобода. (Williams, 2011).

Текст 2.1

‘Той забравя да си взема лекарствата; забравя пътя за клетката; Не помни имена на хората и лицата им, забравя, че е в затвор. Бие се, защото влиза в чужди килии. Той не е в безопасност и има нужда от повече грижи.’ (Служител на затвор, 2011)

Чужденци лишени от свобода

В повечето затвори на Европа затворниците са от други националности, особено при свързани с дроги престъпления.

Те изпитват сериозни затруднения с езиковата бариера, което е трудно да бъде решено от персонала, но също така имат различни културални вярвания и др., които може да не се разбират от служителите. Ето защо, е възможно чужденците ще остават с впечатление, че малко се прави за техните нужди. Необходимо е да положат допълнителни усилия за оценка на нуждите на чужденците лишени от свобода, както е необходимо и да се реши как най-добре да се организират услугите за тази специфична група. Освен това допълнителни усложнения могат да настъпят, ако лицето е и незаконен емигрант. Специфичните нужди на чужденците трябва да залегнат в обучителните планове, отбелязани в част 5 на наръчника.

Подход, който е насочен към специфичните групи от затворници има обаче и потенциални недостатъци. Фокусирането върху специфични групи може да доведе до усещането сред другите затворници, че техните нужди се игнорират. (вж. 2.2). текст

Текст 2.2

‘Един участник наблюдавал, че лечението за зависимост от дроги е най-фокусирано върху зависимите от опиати, а не тези от крех и кокаин...’ (Изследователски доклад, Великобритания)

Затворници с психични затруднения

Повечето затворници със сериозни психични отклонения обикновено се насочват към психиатрични клиники. Обаче, някои, които имат нужда от специализирана помощ, остават в затвора. В някои затвори специалисти по психично здраве помагат на такива затворници и провеждат оценка на нуждите и осигуряват континуитет на услугите. Ефективните услуги се наблюдават там, където има ефективно сътрудничество с външни организации. Като цяло, психичното здраве в затворите трябва да присъства в обучителния материал на служителите на затворите.

Затворници с повече от един проблем

Много затворници имат повече от едно заболяване (коморбидност), което усложнява оценката и предоставянето на услугите. Такива случаи има доста, например заразен с

вируса на ХИВ затворник и злоупотребяващ с дроги в същото време. В тази връзка всички служители трябва да са наясно какво прави медицинския персонал. Важно е също да се спазва конфиденциалност (вж. част 1).

Затворници с кратка присъда

Проучване направено във Великобритания (Bradley, 2009; Brookere *tal.*, 2009) показва, че осигуряването на подкрепа за затворници, които са осъдени на по-малко от 12 месеца е по-проблемно, отколкото за затворници с по-дълга присъда. не е следвана от конкретни действия, както и че липсва систематичен подход спрямо тази група затворници. Всичко това резултира в грешна оценка на нуждите с всички негативни последствия. (SeeText Box 2.3).

Често пъти затворниците с кратки присъди имат хаотичен начин на живот, проблемна употреба на дроги и сериозни трудности с психичното здраве.

Има някои проблеми със методите на оценка, които се използват за затворници с кратки присъди. Елементите за оценка на психичното здраве например, се критикуват, че са твърде кратки и не се предприемат стъпки спрямо затворници с трудности при заучаването. Скринингът често е фрагментиран и „изглежда има ограничение или неадекватни системи на комуникация между отделите в рамките на затвора, в случай, че се е състояла оценка на нуждите” (Anderson and Cairns, 2011).

Anderson and Cairns съветват, че при затворници с кратка присъда е добре да се използва времето да се решат най-належащите нужди, да се изгради мотивация, самоувереност и да се свърже затворника с външните организации.

Ефективен подход е да се окуражи и самоподкрепата, както е описано по-долу:

Текст 2.3

‘Често пъти лишените от свобода се чувстват уязвими, а и персонала може да демонстрира липса на загриженост и внимание, което да води към допълнителни проблеми ’ (Anderson and Cairns, 2011 стр.6)

Пример на добра практика 2.3: Наръчник за самоподкрепа

Холандския наръчник за самоподкрепа , с име *Stop penmet criminaliteit, Werkboekvoor (ex)gedetineerden* (Nelissen and Schreurs, 2011) е насочен към нуждите на затворници с кратка присъда. Той е базиран на принципа на даване възможност на затворниците сами да идентифицират и променят поведението си. Наръчника е приет от затворите в Холандия като наръчник, който промотира процеса на личния подход при затворниците в сътрудничество с техния офицер.

Първата част на книгата предлага на затворниците възможност за когнитивна трансформация, което им дава възможност доколкото са отворени към промяна. Втората част кани клиентите да се ангажират колкото се може по-рано в процеса на промяна. Третата част на книгата предлага решение за справяне с лоши ситуации или неблагоприятна среда.

Наръчника е за всички затворници особено за тези с кратка присъда. Те могат да я четат сами или с други хора, като служители и експерти.

Десет ключови стъпки при оценка на нуждите

Следните ключови стъпки обединяват много от горните важни заключения.

1. Установяване със затворника неговите реални. Кога ще се направи това зависи от дължината на присъдата.
2. При влизане в затвора: персонала осигурява информация относно затвора, правила, услуги и др. При жените с малки деца се предприемат стъпки за тяхното гледане.
3. При влизане: оценка на здравните нужди, имат ли нужда от лекарства и т.н.
4. Пълна оценка на здравния статус плюс медицинската история на затворника.
5. Възможно най-скоро оценка на образователното ниво, работни умения, семейни контакти и т.н.
6. Конференция за съобщаване на резултатите от оценката на нуждите и подготовка на програмата.
7. Създаване на система за редовна проверка на прогреса по време на интервенциите.
8. След няколко месеца провеждане на още една конференция.
9. Осигуряване на континуитет на услугите от организациите и НПО в общността.
10. След около шест месеца преди освобождаване от затвора да се организира съвместна конференция със всички заинтересовани институции и организации.

Литература

Cavanagh, S. and Chadwick, K. (2005). *Health Development Agency: Health needs assessment*. Online: [http://www.nice.org.uk/media/150/35/Health Needs Assessment A Practical Guide.pdf](http://www.nice.org.uk/media/150/35/Health_Needs_Assessment_A_Practical_Guide.pdf) [Accessed 12/10/2011].

Revolving Doors Agency (2011). *Revolving Door Prisoners—What Works?* Online: <http://www.revolving-doors.org.uk/documents/revolving-door-prisoners-what-works/> [Accessed 12/10/11].

Stevens, A. and Raftery, J. (Eds.) (1994). *Healthcare Needs Assessment: The epidemiologically based needs assessment reviews*. Oxford: Radcliffe Medical Press.

Tombs, J. (2004). 'Throughcare: A Process of Change'. *Criminal Justice Social Work Briefing Paper 7*. Online: http://www.cjsw.ac.uk/cjsw/files/Briefing%20Paper%207_final.pdf [Accessed 12/10/11]

Следващи стъпки

Гореописаните примери илюстрират обхвата на възможните опции за създаване на ефективен процес за оценка на нуждите. Проучване показва, че всяка страна е на различен етап в изграждането на тези услуги и всеки сам трябва да реши кое може да се приложи в тамошния контекст.

Въпросник: Индикатори за ефективна оценка на нуждите

Ефективна оценка е възможна, ако се посрещнат следните критерии:

☐	a) Управата на затвора е съгласна, че континуитета си заслужава да бъде постигнат и приложен в сътрудничество между всички външни организации и НПО
☐	b) Ключовите експерти са съгласни да работят заедно и да обменят информация.
☐	c) Съществува ясна програма за оценка на нуждите.
☐	d) Програмата за оценяване изследва образователните нужди, стратегиите за справяне, социални умения и здравни нужди.
☐	e) Конференцията се използва и ангажира всички от персонала, които са в ежедневен контакт с лишените от свобода
☐	f) Оценката на риска се използва да се оцени риска от рецидив и опасността за обществото.
☐	g) Затворниците са ангажирани в изграждането на техните услуги.
☐	h) Добра комуникация със семействата на затворниците е постигната.
☐	i) Постигнато

Част 3: Работа в мрежа: сътрудничество между местата за лишаване от свобода и други организации

Въведение

Един от най-мощните инструменти за осигуряване на успешни услуги е ефективното сътрудничество и работа в мрежа между затвор и външни организации, които работят за реинтеграция на бивши затворници / правонарушители. Сред тях са неправителствени организации (НПО), социални служби и други. Изследвания, проведени като част от проекта Throughcare (качествени интервюта със заинтересованите страни в рамките на затворите, неправителствените организации, работещи в партньорство със затвори (виж www.throughcare.eu) показва, че в повечето от участващите страни, неправителствените организации нямат системен и чест достъп до затворите. Ясно е, че в много случаи това е резултат от съображения за сигурност. Достъпът, следователно, най-вече зависи от добрата воля и инициативите на всички заинтересовани страни в системата на затворите. От друга страна лечението в рамките на затвора и услугите в общността често не се възприемат като част от един и същ континуум. Следователно, трябва да се доразвие и да се подобри сътрудничеството и работата в мрежа между затворите и неправителствени организации и другите ситуирани в общността институции.

Работата в мрежа между затворите и ситуираните в общността услуги има очевидни предимства, включително:

- като по-голямо въздействие от страна на група от експерти и институции, отколкото като отделни организации;
- учейки се от другите в мултидисциплинарен екип;
- даване и получаване на лична подкрепа ;
- идентифициране на нови възможности ;
- споделяне на информация и опит ;
- като форум за дебати;
- избягват се ситуации, при които един и същ въпрос се поставя от различни организации / паралелната обработка на едни и същи дела;
- подобряване ефективността на разходите.

Сътрудничество и прозрачно управление на случаите

Изследването, проведено като част от проекта Throughcare показва, че сътрудничеството между затворите и външни организации (правителствени и неправителствени) се възприема като идеалният инструмент за управление и предлагане на ефективни услуги. Случаите трябва да бъдат разглеждани системно и да се водят по прозрачен начин, така че те могат да бъдат проследени, за да се избегне тяхното дублиране и неефективност. Сътрудничество, в идеалния случай трябва да включва всички страни, които действат извън затвора и имат роля в работата с правонарушители, като прокуратурата, полицията, съдилищата, пробацията, затвори, правителствени и неправителствени организации. Трябва да се подчертае, обаче, че индивидуалните права и желанията на всеки затворник и неговата / нейната право на конфиденциалност трябва винаги да бъдат спазвани при въвеждането или разширяването на различните програми.

Сътрудничество с НПО

НПО са организации, които са:

- Официално или неофициално са организирани около общи и споделени цели;
- Неправителствени организации не са част от държавния апарат ;
- Самоуправляващи се, а не външно контролирани;
- На доброволни начала, в смисъл на незадължителни;
- Главно с хуманитарна насоченост, а не с търговска цел (United Nations Environment Programme, 2003);
- Често новаторски по своя характер;
- Гъвкави с възможността да изпробват нови идеи и да предлагат иновативни услуги.

НПО могат да извършват паралелно няколко дейности; те могат да бъдат в опозиция, или могат да представляват по-слабите членове на обществото, както и могат да оказват влияние върху процеса на вземане на решения и разпределението на ресурсите). Тази функция на "гражданското общество" води до преминаване от подхода на "предлагането" към "търсенето", помагайки общностите сами да формулират своите проблеми и да участват в процесите на вземане на решения (Clark, 1995).

НПО могат да играят важна роля в предоставянето на затворниците на ефективни услуги. В повечето случаи, неправителствените организации работят в определени рамки и това им дава възможност да достигнат до отделни затворници в, следвайки индивидуален подход. Тези организации повдигат въпроси и проблеми както на национално, така и на международно ниво, предоставят широк кръг услуги, както и инициират промени промените.

Сътрудничеството между НПО и затворите е предизвикателство, тъй като съчетава две коренно различни системи: затвора, (рестриктивна и затворена система) и НПО (които често са гъвкави, отворени, и имат неформална организационна структура).

Новото на сътрудничество между неправителствените организации и затворите варира в цяла Европа, основно поради правни и културни различия между държавите-членки. Ето защо, във всяка страна, възможностите за съвместна дейност ще варират и степента и вида на сътрудничество трябва да бъде адаптирани към конкретната към ситуацията (Wiegand, др., 2010). НПО се различават по редица начини, като по отношение на мисията си, стратегическото планиране, област на работа, броя на служителите и професионален опит. Всеки затвор или регион следва да създаде рамка за сътрудничество, чрез което да се възползват от възможностите, предоставени от

неправителствени организации в решаването на предизвикателствата, свързани с предоставянето на ефективни услуги.

Сътрудничество между неправителствени организации и затвори

Налице е липса на континуитет на услугите за затворниците, особено за тези с проблемна употреба на наркотици, на които им предстои освобождаване. НПО могат да играят жизнено важна роля при запълването на тази празнина. Сътрудничеството между затворите и неправителствени организации не се случва автоматично, а по-скоро става след инвестиция на време и обучение. Затворническият персонал трябва да работи съвместно активно с външни организации и да са наясно какво точно могат да искат от такива агенции в етапа на планиране и предоставяне на услугите. Затворите трябва да се ангажират с въвеждането на краткосрочни програми, изпълнявани от неправителствени организации в системата на затворите. Въпреки това, неправителствените организации трябва да бъдат наясно с това как затворите работят и функционират и да са готови да адаптират своите услуги към тези условия.

Цели на работата в мрежа

Основните цели на сътрудничеството е да се подхожда по ефективен начин към нуждите на затворниците, както и да им се даде възможност да получат подкрепа, с цел тяхната реинтеграция в обществото.

Основните задачи за постигането на тази цел са:

1. насърчаване на съвместни интервенции и дейности;
2. за насърчаване на приобщаващи и интегриращи интервенции;
3. насърчаване на сътрудничество между институциите;
4. да се гарантира, че мерките могат да бъдат оправдани пред всички заинтересовани страни, както пред и по-широката общественост.

Ето защо, важно е да съсредоточат всички налични ресурси (местни, държавни, федералните и частни), по-ефективно за постигането на тези цели.

Работата в мрежа трябва да има ясни цели и те трябва да бъдат формулирани и съгласувани от всички участващи страни. Въпреки това, целите и задачите трябва да бъдат формулирани и свързани с конкретни дейности и отговорности.

Освен това, междуинституционалните и административните договорености и структури (и от финансова гледна точка) и всички технически въпроси трябва да бъдат строго определени. Трябва също да се помни, че служителите в затворите носят основната отговорност за затворниците и това следва да се спазва от всяка външна организация. Тези отговорности могат също да действат като бариера за сътрудничество и не трябва да се разглежда от външни организации, като нежелание за съвместна работа. По-скоро, двете страни трябва да преговарят за сътрудничество, което отговаря на изискванията на всички заинтересовани страни.

Области за сътрудничество и работа в мрежа

Работата в мрежа може да бъде ефективна само ако всички страни са съгласни относно най-важните области, по които трябва да си сътрудничат. Това са онези области, които са свързани с основните проблеми, пред които са изправени затворниците, като например:

- квалификация и работа;
- настаняване;
- финанси / дългове;
- употреба на наркотици и други здравни проблеми;
- миграция, интеграция, управление на многообразието;
- семейство / деца;
- нагласи и поведение;
- справяне с лишаването от свобода и престъпната кариера;
- редица междусекторни въпроси като полови различия и др.

Организиране на услугите: начало на сътрудничеството

Създаване и поддържане на ефективни работни взаимоотношения е сложна задача, включващи споделяне на ценности, ефективна комуникация, яснота по отношение на специфични роли и отговорности на партньорите, както и подходящи насоки за вземане на решения. Комуникацията и споделяне на информация са два от основните аспекти на доверие и ефективни работни отношения (Текст 3.1). Следователно, трябва да бъдат изпълнени следните критерии:

Text Box 3.1

Идеалния вариант е, когато всички страни седнат заедно и обсъждат как да продължат с работата. Това е, което правим ние” (Изследователски доклад, Германия)

- назначаване на длъжностно лице за връзка с всяка една организация ;
- проект на меморандум за разбирателство;
- организиране на информационни семинари за споделяне и обратна връзка.

Има много различни подходи, за да се започне процеса на сътрудничество между затворите и външните организации. Един пример за това е да **се организира дискусия с обществени организации относно ефективността и континуитета на услугите**. Целта на този диалог може да бъде:

- идентифициране на области от общ интерес за затвори и външни организации ;
- повишаване на осведомеността сред служителите в затворите и външните организации относно потенциалните ползи от сътрудничеството между тях;
- развиване на умения за сътрудничество, за да се позволи на местата за лишаване от свобода за включване на външни организации в предоставянето на услуги.

По време на тази дискусия, всички заинтересовани страни трябва да имат възможност да представят, собствената си мисия, основни ценности, области на компетентност, услуги и стратегии, ресурси, действителен или възможен принос при процеса на предоставяне на услуги. Затворите трябва да подготвят информация за това как външни организации могат да помогнат с конкретни дейности в затвора и за това какво представителите на неправителствени организации, трябва да знаят преди да дойдат да предоставят услуги в затвора.

Този диалог трябва да бъде следван от различни дейности. Една такава стъпка е да се състави **Пътна карта**, в която са изброени всички съответни регионални услуги за консултиране и подкрепа (като например описания на услуги и полезни контакти).

Важно е всяка такава информация да се актуализира редовно. Информацията може да се използва от служителите в затворите като източник на информация при търсене на специфични услуги за затворници, на които им предстои освобождаване.

Диалогът също може да бъде отправна точка за по-структуриран и добре документиран работни взаимоотношения между затворите и неправителствени организации.

Примери за добри практики

Следните примери за добри практики са от Германия и илюстрират начините, по които сътрудничеството може да бъде постигнато.

В първия пример, неправителствени организации бяха поканени да представят различните начини, чрез които сътрудничеството може да се развива (Пример за добри практики 3.1).

Пример на добра практика 3.1: Берлински модел

През Ноември 2009, Берлинската Администрация по Правосъдие покани НПО, които развиват различни дейности в затворите да се съберат на работна среща. Целта на срещата беше да се засили съвместната работа между затворите и външните организации. Основната цел беше да се дискутират следните теми:

- Какви може да са основните характеристики на мрежа, която да подкрепя затворниците при освобождаване?
- Как може сътрудничеството да добави стойност към дейности, реализирани само от една организация?
- Как може всеки една от страните да допринесе към мрежата?

Всички НПО имаха възможност да представят своите програми и дейности и да дискутират евентуални очаквания при съвместни дейности. Освен това, дискутира се основните предизвикателства при работа с жени и млади затворници.

Тази среща беше началната точка на т.нар. Берлински модел на продължителни грижи (<http://www.passage-berlin.eu/cms/index.php>). Този модел е базиран на четири стълба:

- управление на мрежата;
- изграждане на капацитет и човешко развитие;
- развиване на умения;
- полови и други различия.

Втората дейност е пример за това как различни институции и неправителствени организации работят заедно, за да се осигурят ефективни услуги за правонарушителите (Пример за добри практики 3.2).

Пример на добра практика 3.2: Бременски модел

В град Бремен, Северна Германия The Entlassungsvorbereitung (EVB) (Hoppenbank E.V (undated), онлайн: <http://www.hoppenbank.info/16.html>) беше проведен проект. Това е съвместна дейност между затвора на гр. Бремен, представители на местни служби, НПО, различни организации. Налице е сътрудничество и с пробационната служба и различни психиатрични центрове в гр. Бремен. EVP е сбор от организации, които предлагат подкрепа на затворниците при освобождаване.

Всичката релевантна информация и данни относно затворниците се изпращат на EVB шест месеца преди тяхното освобождаване, за да се предприемат необходимите стъпки. Подкрепата обхваща различни области: заетост, социални, здравни услуги, обучение, образование, настаняване. Това включва помощ за зависими от дроги затворници за получаване на адекватна помощ, консултиране на принципа "терапия вместо наказание".

Специфичната задача на EVB е да се помогне на затворниците по време на месеците преди освобождаване, по време на освобождаване и след освобождаване. Като резултат затворниците разполагат с експерт за управление на случай, който е отговорен за тяхната подкрепа. За да се осигури продължителността на грижите, координатора на EVB премести офиса си в сградата на затвора, за да се следи процеса отблизо и ефективно..

Беше създаден и "Център за компетентност", като част EVB екипа. Центъра за компетентност работи със затворници и бивши затворници и комбинира обучение, търсене на работа, консултиране при дължане на пари, консултиране за дроги проблеми и други услуги.

Центъра е отговорен и за предоставяне на услуги при търсене на работа на бившите затворници. Той също така помага на бившите затворници да си намерят адекватна работа за периода след освобождаване, установява контакти с различни групи и посредници за взаимопомощ, за помощ при кандидатстване за работа. Като част от концепцията на EVP подкрепата продължава и след като затворника напусне затвора и си намери работа. Докато са все още в затвора, Центъра създава профил на всеки един от клиентите си по отношение на тяхната квалификация и възможности, както и проверява какви документи са необходими.

Случаи, които са подобни на EVB съществуват и в други региони на Германия. В Баден-Вюртемберг, например, НПО "Проект Шанс" (вижте уебсайта: <http://www.projekt-chance.de/?willkommen>, 34) работи с млади затворници преди, по време и след освобождаването им. Всеки непълнолетен правонарушител е придружаван от служител на пълен или половин работен ден или доброволци на проекта, които трябва да установят контакти със съответните доставчици на услуги.

Допълнителна информация

Global Development Research Centre (2011). *The NGO Café: The WWW virtual library on Non-Governmental Organisations*. Online: <http://www.gdrc.org/ngo/index.html>, [Accessed 17/10/2011].

World Bank (1995). *Working with NGOs A Practical Guide to Operational Collaboration between the World Bank and Non-Governmental Organizations*. Operations Policy Department, World Bank. Online: http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/1995/03/01/000009265_3961219103437/Rendered/PDF/multi_page.pdf [Accessed 17/10/2011].

Следващи стъпки

Горните случаи и примери илюстрират различните възможности, които съществуват, за да се установи ефективно сътрудничество. Проведеното от партньорите изследване показва, че развитието на континуитет на услугите е на различни етапи в различните страни и трябва да се определи кои елементи изискват изпълнение или по-голям акцент във всяка страна.

Следния списък ще съдейства в процеса на определяне на това кои елементи трябва да се приоритизират, за да се установи ефективно сътрудничество между всички заинтересовани страни.

Списък за проверка: Подготовка за ефективно сътрудничество

Ефективната работа в мрежа е възможно, ако са изпълнени следните критерии за качество.

- a) Общите цели са определени и договорени между партньорите.
- b) Координационен орган е одобрен от всички участници.
- c) Ролите, отговорностите и задачите на всички участници са ясно дефинирани.
- d) Определени са конкретни стандарти за качество.
- a) Прозрачност, доверие и коректни отношения са основни ръководни принципи.
- b) Наличие на управление на отделен случай (например, интердисциплинарни конференции)
- c) Има ясни процедури за обмен на информация и данни и защита на данните.
- d) Има ясни и устойчиви структури за финансиране.
- e) Всички услуги са индивидуално ориентирани, вземайки предвид спецификите на местно или регионално ниво.
- f) Оценката е неразделна част от процеса на работа в мрежа (виж глава 6).

Част 4: Предоставяне на информация за затворници

Въведение

Предоставяне на ефективни услуги зависи от ефективния контакт на затворниците със съответните организации. Това, на свой ред зависи от осигуряването на ефективна информация на затворници на всеки един етап от процеса на наказателното правораздаване и след това (виж Текст 4.1).

Значението на предоставянето на информация на затворници се признава на международно ниво: UNODC наскоро коментира, че "в подкрепа на ефективни и продължителни услуги, затворниците трябва да имат лесен достъп до информация за наличните услуги в общността особено след изтичане на присъдата им" (UNODC, 2008, р 59).

Тази глава изследва различните аспекти на предоставянето на информация за затворниците :

1. Видът на информацията, която трябва да бъде предоставена;
2. Как се доставя информацията;
3. Кой доставя информацията.

Един от основните принципи за успеха на всяка услуга е "включване на клиента" , като настоящата глава представя необходимостта от редовна обратна връзка със заинтересованите страни и ролята на самите затворници в предоставянето на информация. В много случаи, затворите разполагат с информационни брошури и акцент трябва да се постави на изграждането и разширяване на съществуващите услуги.

Какъв вид информация трябва да се предоставя?

На лишените от свобода трябва да се предоставя необходимата и ефективна информация, за да им се помогне да намерят нужната подкрепа за решаване на техните нужди (виж Текст 4.2.) Информацията може да се категоризира като "обща" и "специфична".

Text Box 4.1

'Някои затворници се ядосват от това, че ги пращат от една организация в друга. Това става без да им се предоставя необходимата информация относно кой, къде, кога. Както и често получават една и съща информация от различни институции.' (Център за психично здраве, Великобритания).

Text Box 4.2

'Затворниците имат нужда от информация къде да получат помощ след освобождаване. Често не получаваме тази помощ, от която се нуждаем.' (Резултати от проучването в Германия)

Общата информация включва:

- цели и задачи на организациите и услугите, които те предоставят;
- печатни материали, които да помогнат на затворниците да идентифицират мястото, където те могат да отидат за получаване на помощ;
- защо трябва да предприемат точно тези стъпки ;
- как да отидат там.

По-конкретната информация може да включва :

- списъци от професионалисти;
- полезни телефонни номера;
- услугите, които всеки един от тях предоставя;
- как всеки от тях може да помогне на клиента;
- как клиентите могат да имат достигнат до конкретна информация;

Изключително важно е, тази информация да се обновява редовно.

Формат на информацията: как да се предостави информацията на затворниците?

Как ние доставяме информацията влияе и на нейната ефективност. Информацията трябва да бъде:

- лесно разбираема за затворниците, съдържаща широк набор от детайли;
- написана на достъпен език,
- фокусирана върху възможностите на клиенти както в затвора (включително услуги, предоставяни от външни организации), така и след освобождаване.

Има няколко начина, чрез които информация може да бъде предоставена.

Текстови листовки или брошури

Най-простият и лесен начин за информирание на затворници услуги е чрез текстови листовки или малки брошури, които се раздават в затвора (вж.Текст 4.3). Такива материали трябва да съдържат цялата необходима информация (виж Текст 4.3).

Text Box 4.3

'Имаме нужда от листовки и брошури, съдържащи различна информация. Тя трябва да обхваща най-широк кръг от услуги, които да бъдат адекватни и приложими реално, а не само виртуално. Един има нужда от едно друг от друго.'
(Изследване, Естония)

Въпреки това, важно е листовките да са кратки, ясни и да бъдат на разположение и на майчиния (роден) език на правонарушителите. Те трябва да дадат възможност на затворниците да намерят това, от което се нуждаят, максимално бързо и лесно.

Лесни за четене листовки

Текстово-базирани материали могат да бъдат проблематични, когато затворниците имат трудности при четене или не са в състояние да четат. Листовки могат да бъдат по-ефективни, ако съдържат информация, представена графично.

Един ефективен начин за предаване на информация е използването на рисунки. Това е стандартна практика в предоставянето на здравна информация на затворниците). В този случай, здравната информация може да се доставя и чрез комикси (виж Добри практики Пример 4.1).

Добри практики Пример 4.1: Кръвно преносими вируси- информация за млади затворници

За да се повиши информираността относно кръвно преносимите заболявания (КПЗ), British Liver Trust, Службата за защита на здравето си сътрудничиха, за да създадат първата национална листовка за КПЗ. Създадена като комикс с големи графики и рисунки, листовката от четири страници дава информация за предаването на кръвно преносими заболявания, превенцията и мерките за намаляване на вредите в затворите, включително възможностите за ваксиниране, кондоми, дезинфектанти, тестове за хепатити В и С, ХИВ, както и опциите за лечение. Листовката беше тествана и позитивно оценена от затворниците - те я намериха за лесна за разбиране и много по-добра от традиционните листовки. Младите затворници коментираха, че "Това е добро попадение", докато другите затворници споделиха, че: "Листовката е добра. Никой не иска да излезе от затвора заразен с хепатити или ХИВ." (HPA Prison Infection Prevention Team, 2007a; HPA Prison Infection Prevention Team, 2007b)

Използвайте съществуващите източници на информация

Съществуващите източници за информиране в затвора са полезни средства за информиране на затворниците относно различните услуги. По-специално, листовки, вестници, табели, както и радиото може да се използват за предоставяне на информация.

Метод на предоставяне на информация "лице в лице"

Този метод е ефективен, но и по-скъп начин на предоставяне на информация. Това може да включва индивидуални консултации, подкрепа от връстници, метода на снежната топка. Възможността за лишените от свобода да потърсят допълнителен съвет или да задават въпроси, може да подобри процеса на трансфера на знания и да ги стимулира стимул да научат повече по дадена тема.

Иновативни начини за предоставяне на информация могат да включват използването на ролеви игри, подход, който е доказано ефективен начин за промяна на отношението на затворниците и увеличаване на разбирането относно важни теми (Clark , 2000).

Комбинирането на подходи

Може да се каже, най-добрият подход е да се използва комбинация от методи. Използването на листовките като единствен метод за предоставяне на информация е за предпочитане, когато доставчикът не разполага с достъп до затворниците.

Периодично целенасочени информационни кампании в рамките на затвора могат да бъдат ефективни методи за информиране на затворници за различните проблеми и подкрепата, която могат да получат. Струва си да се използва възможността НПО да отиват в затвора, за да предоставят информация относно услугите, които предоставят (виж Текст 4.4).

Text Box 4.4

‘Ситуираните в общността организации провеждат информационни дни и раздават брошури и листовки, но не посещават редовно затворите. В един затвор организацията Анонимните лица, злоупотребяващи с дрога предоставяше взаимопомощ и самопомощ, но в един от затворите беше решено, че това представлява риск за сигурността и им беше разрешено да провеждат само информационни дни. (Естония, Изследователски доклад)

Кой предоставя информация на затворниците?

Информацията трябва да бъде предоставяна от възможно най-широк кръг от хора и може да включва вътрешен и външен на затворите персонал, както и от страна на самите затворници.

Вътрешен персонал

Затворническият персонал е важно средство за предоставяне на информация. Външните експерти (представители на услуги в общността) са в състояние да предоставят актуална и надеждна информация и да спечелят доверието и вниманието на затворниците.

Важно е да се включат служители на затвора в дискусиите за най-добрите начини да бъдат достигнати затворниците. Това е така, защото по този начин, те са включени в дейност, които се отнася както до тях, така и до затворниците (виж Текст 4.5).

Text Box 4.5

‘Първо, зависи от организацията, от която клиента получава метадон. Те може да ни информират, че някой получава от тях метадон. Аз разбрах сам къде отиват клиентите и къде получават лечение. Това е моя лична инициатива. Но аз не получавам информация от организациите. А и те не пита за нас. Няма никаква система на взаимоотношения. Има някои опити, съвместни кръгли маси, но толкова (Естония, изследователски доклад).

Гледната точка на служителите в затворите е ценна, защото те са запознати с конкретните въпроси, свързани с тяхното собствено работно място и това помага при определяне на това какво може да работи, и какво не може да бъде използвано. Провеждането на фокус група с експерти на затвора може да бъде ефективен метод за събиране на такава информация.

Ако служителите в затворите са отговорни за предоставянето на информация, то те имат нужда от обучение как да го правят ефективно. Важно е също да се вземат предвид капацитета и опита на организацията, която предоставя информацията.

Външен персонал

Някои затворници казват, че те се чувстват по-комфортно, когато получават информация от външни експерти, а не от служителите в затворите. В затвора консултирането и предоставянето на информация е най-добре да бъдат извършвани от външни агенции, които могат да координират лечението, подкрепата и контактите с правонарушителите след излизането им от затвора.. За да се гарантира ефективността обаче, външните експерти, ще трябва да получат обучение за особеностите на конкретния затвор.

Важно е също да се предоставя информация чрез "културни медиатори", ако затворниците са от различни културни групи, като например мигранти, етнически малцинства или бежанци.

Връстници обучават връстници

Също така е важно да се използват затворниците, техните семейства и приятели, като начин за предаване на информация. Същност, стойността на помощта от страна на затворници към затворници все повече се признава от изследователи и практики като средство за ангажирането на затворници в собствената си рехабилитация. (Finnegan *et al.*, 2010, p. 10). Нарушителите са по-склонни да слушат своите връстници, защото те могат "да разберат контекста, в който те оперират, и могат да предадат информация по такъв начин, че те да могат да я *разбират*" (Финеган *et.*, 2010, стр. 10).

Обратна връзка

Един от ключовите елементи в развитието на силна мрежа от институции и агенции, е постигане на атмосфера на доверие. Доверието може да се постигне чрез прозрачна и конструктивна обратна връзка.

Обратна връзка от затворници може да се получава чрез набор от методи и те трябва да се избират внимателно и да бъдат подходящи за ситуацията.. Въпросниците са формални инструменти за събиране на обратна връзка и могат да бъдат използвани, за да се получи по-ясна картина относно конкретните теми. Въпреки това, по-малко официалните начини за обратна връзка включват фокус групи или дори отделни коментари, които се събират устно или на хартиен носител.

Събиране на обратна връзка е само първата част от този процес. Трябва бъде ясно да се покаже, че обратната връзка ефективен и надежден инструмент относно виждането на всички заинтересовани страни.

Контакти и мрежи

Идентифицирането на ключовите хора за контакт е от жизненоважно значение за гладкото протичане на всички услуги (вж. Добри практики Пример 4.2).

Необходимо е да има лице за контакт във всеки затвор и външна организация, с цел създаването на ефективна мрежа. Тези лица, които предоставят информация за организации и услуги трябва да развиват близки отношения с всички заинтересовани институции. Опитът показва, че при предоставянето на ефективни услуги и контакт с други институции, развитието на лични работни взаимоотношения е важен инструмент.

Затворниците трябва да участват активно в установяване на контактите си и развитието на техните взаимоотношения с организациите. Това означава, че затворниците трябва да бъдат наясно с наличието на техните ключови контакти (Текст 4.6).

Добри практики Пример 4.2:

“Предоставям информация и съветвам затворниците да поддържат контакти с всички експерти.»
(Изследване, Германия)

Text Box 4.6

‘Също така има липса на информация за гледната точка на затворниците с проблемна употреба на дроги. Те се възприемат като пасивна група, а не като хора, които могат активно да участват в планирането на собственото си лечение. (Изследователски доклад, България)

Посредничество

Всичко това трябва да бъде съобразено с културалните различия и конкретен контекст. Използването на специфични подходи в един контекст може да бъде неуместно в друг. Важно е да се вземат предвид мястото на затвора, етнически и културен произход, пол, семейно положение, социално и здравословно състояние преди и по време на лишаване от свобода.

Тези организации, които предоставят такава информация, са посредници между клиента и институциите. Те проектират и насочват потока на информация към клиентите.

Съгласие и участие в планирането на ефективни услуги

Предоставянето на информация на затворници е от много важно значение, но също така е важно те да не са пасивни получатели на информация. При предоставяне на информация трябва да се използва и включването на самите затворници в целия процес.

Съгласие

При определянето на нуждите на клиентите, разработването на планове за лечение трябва да бъде направено с тяхно съгласие. Клиентите трябва да подпишат писмено споразумение, което включва всички стъпки, които ще бъдат предприети от тях. Опитът показва, че когато знаят предварително процеса, клиентите са по-склонни и по-мотивирани да следват плановете.

Участие

Важно е персонала да не предоставя и само информация, но също така да слушат внимателно вижданията на затворниците и да приемат техните чувства и идеи. Персонала трябва да показва на затворниците, че тяхната цел е безопасността и благополучието на затворниците, като служителите трябва да споделят собствените си възгледи и чувства със затворниците.

Мотивация за промяна и получаването на информирано съгласие са две много важни предпоставки за ефективно и успешно лечение и рехабилитация.. Клиентите трябва да чувстват, че те са направили своя собствен избор и че специалисти са там, за да ги подкрепят и насочват.

Допълнителна информация

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (2003). *Peer to Peer: Using Peer to Peer Strategies in Drug Abuse Prevention*. Службата на ООН по наркотиците и престъпността (UNODC) (2003), New York: United Nations. Ню Йорк: Обединените нации. Online: http://www.unodc.org/pdf/youthnet/handbook_peer_english.pdf [Accessed 17/11/2011]. Онлайн: http://www.unodc.org/pdf/youthnet/handbook_peer_english.pdf

Следващи стъпки

Горните секции и примери илюстрират редица възможности за предоставяне на информация на затворниците. Изследването показва, че развитието на ефективни услуги е на различни етапи в различните страни и всеки сам трябва да определи кои елементи могат да бъдат приложени.

Следния списък ще съдейства в процеса на определяне на това кои елементи на предоставянето на информация изискват внимание.

Анкета: Подготовка на информация за затворниците

Цели на предоставяне на информация за затворници

- a) Общ поглед върху характера и степента на проблемната употреба на наркотици, неблагоприятните последици и достъпните услуги в областта / региона чрез събирането на цялата необходима информация от организации и служби, ангажирани при предоставянето на такъв вид услуги.
- b) Ден интегриран подход от страна на всички заинтересовани институции.
- c) Инициативи и работа в мрежа, общи споразумения за обмен на информация и опит с други организации, както и методи за разпространение на добри практики.
- d) Дейността на нашата организация са координирани с други съответни програми и организации.

Принципи за осигуряване на ефективна информация

- a) Доверие между доставчика и получателя на информацията
- b) Информация за лишените от свобода е лесна за ползване, актуална и лесна за разбиране
- c) Експертите в затвора са идентифицирали ключовите въпроси за лишените от свобода по време на тяхното освобождаване
- d) Обратната връзка е споделена между всички заинтересовани страни и се извършва рутинно
- e) Индивидуалните нужди на клиентите, културните различия и контекст са взети под внимание при предоставяне на информация
- f) Информация за затворници е недискриминационна
- g) Различни методи се използват при предоставянето на информация
- h) Културните медиатори са използвана за предаване на информация към етнически малцинства, мигранти и специфични културни групи
- i) Информацията трябва да е релевантна и обновявана
- j) Необходимо е да се отчита контекста и местоположението на съответните затвори

Част 5: Обучение на служителите в затворите

Въведение

Обучение относно осигуряването на континуитет е ограничено в много части на Европа. Специалисти твърдят, че има твърде малко персонал, който има подходящо обучение в тази област (виж Текст 5.1).

Text Box 5.1

'Всички специалисти, които бяха интервюирани признават необходимостта от единен подход, но малцина бяха обучавани как да изграждат такива услуги (Естония,

Има значителни вариации относно това какво обучение се предлага за служителите в затворите. Екипът на проекта идентифицира, че в някои от техните страни, подобно обучение не е на разположение. Обучението е за подчертаване на проблемите, пред които са изправени затворниците, след като напуснат затвора и отново се завърнат в общността. Програмите могат да бъдат доставени по-ефективно, ако персоналът е наясно с ключовите въпроси относно прилагане на ефективни услуги и континуитет, както и управление на услугите на лишените от свобода и в затвора и след освобождаването им.

Обучението трябва да бъде достъпно за всички служители, които работят в рамките на затвора и които са ангажирани с оценяване на потребностите на лишените от свобода. Обучение трябва да бъде на разположение и при подбор на персонала, включително за служителите на затвора, медицински персонал и персонал на НПО. Важно е също да се популяризира стойността на такова обучение сред ръководния персонал.

Определяне на приоритетите и ангажираността са важни за улесняване на съвместни работни взаимоотношения, специализирано обучение и за повишаване на способността на персонала, за да могат да се предприемат подходящи действия (Бъроус и др, 2001). То може да бъде от полза, например, за да има добре подготвени служители, отговорни за услугите и обученията, управление и координация. Това би могло да помогне и при идентифицирането на това, какво обучение е налично и необходимо.

Важно е да се помни, че организацията на услугите варира изключително много в резултат на различните национални системи относно наказателното правораздаване. Има също са важни национални различия в начина, по който се третира притежанието и употребата на дроги, както и националните политики и стратегии на съответната страна. Вариации могат да се появят като резултат от различия в здравето и наличните услуги в общността.¹

¹ Въпроса за здравето на затворниците е изследван от програмата ПЗЗ; техните открития ще помогнат за по-качествени услуги.

Ключови елементи за повишаване на информираността на персонала

Определяне на континуитета и консистентността на услугите е жизнено важна първа стъпка в повишаването на осведомеността, както и всички други теми свързани с прилагането му. Въпреки че общите определения са на разположение, ценно е да се проучи разнообразието от различни дефиниции, за да се разработи адекватна стратегия. Важно е също да се изследват различни термини, които често се използват като алтернативи, или елементи, като първа стъпка във всяка обучителна програма.

Анализ на тенденциите и статистиката е добър начин за повишаване на информираността на персонала на мащаба на проблемите около ефективните услуги (виж текста 5.2). Данните трябва да се използват, въпреки че като цяло европейските данни е необходимо да се поставят в определен национален контекст.

Text Box 5.2

‘Имаме нужда от обученията относно зависимостта от дроги и тенденциите в лечението... някои колеги нямат идея какво е да си зависим, какво се прави...’ (Социален работник, България)

Доказателствата, събрани от проекта показват, че много професионалисти на наказателното правосъдие не са наясно с всички права, които имат затворници, след като напуснат затвора.

Първият основен въпрос, който трябва да бъдат изследван с персонала, е мащаба и дълбочината на проблема с употребата на наркотици в местата за лишаване от свобода. Повишаване на осведомеността, обучението в тази област ще проучи употребата на наркотици сред определени групи и влиянието на употребата на наркотици при повторно извършване на престъпление (виж текста каре 5.3).

Text Box 5.3

‘Въпреки че повечето интервюирани бяха подготвени да работят в тяхната област, само някои имаха информация за континуитета и продължителността на услугите’ (Естония, изследване)

Важно е персонала на затвора да е наясно с ключовите елементи при осигуряването на успешни и ефективни услуги. Те включват:

- индивидуални планове за грижа, които отговарят на нуждите на различните целеви групи, употребяващите наркотици;
- определен служител за всеки един случай;
- облекчаване на достъпа до услуги;
- групи за самопомощ;
- баланс между подкрепа и надзор;
- високо качество на услугите, които са били оценени;
- необходимост от сътрудничество между затвора и базирани в общността агенции и значението на ефективна система за управление на случаи.

Изключително важно е наличието на ефективно сътрудничество между затворническия персонал и външни организации. Въпреки това, тези взаимоотношения трябва да се характеризират с чувство на споделена цел и ценности".

Персоналът трябва да бъде наясно с ключовите дебати и въпроси в настоящите ситуации сред затворите. Те се отнасят до:

- лица със задържане под стража или следствени;
- трудно достъпни групи;
- жени;
- непълнолетни.

Разработване на пакет за обучение

Един добър пакет за обучение трябва да има ефективна структура и да се основава на здрави принципи. Разнообразие на тематиката е също от важно значение.

Гъвкава структура

Повечето пакети от обученията обикновено са разделени в гама от модули, състоящ се от уводната част, основни модули и всички допълнителни модули, в зависимост от нуждите на обучаваните. Тази основна структура може да бъде приложена ефективно при всякакъв вид обучение.

Обучението трябва да има гъвкава структура, въпреки че е базирано около основните модули и да се гарантира устойчивост. Допълнителните модули трябва да бъдат проектирани, за да се използват поотделно или в последователност, в съответствие с необходимостта на служителите.

Най-ефективни пакети за обучение използват разнообразие от различни методи, за да представят ключови послания. Повечето пакети използват ядро от презентации на PowerPoint, които обобщават най-важните аспекти. В допълнение, допълнителна информация, включително полезни материали, следва да бъде предоставена на обучаваните се.

Всеки модул трябва да бъде добре структуриран. Модулите трябва да започнат чрез определяне на целевата група, времето, необходимо за доставка на модула, както и списък на необходимите материали. Основните цели на модула и какво трябва да бъде постигнато, трябва да бъдат ясно очертани. Знания, умения и поведение, което трябва да придобият стажантите следва да бъдат изброени в целевите резултати от обучението. Всеки модул трябва да включва въведение, както и набор от дейности, които могат да се използват за постигане на съответните цели.

Уместност

Важно е също да се адаптира модулите за съответния национален контекст, за да се включат национално идентифицирани ресурси, статистика и националната информация.

Принципи на доставка

Има няколко общи принципи, които трябва да бъдат следвани при обучението. Те са:

- трябва да се отговори на несигурността и страховете на стажантите по недвусмислен начин;
- трябва да се слушат внимателно коментарите и мненията на участниците;

- трябва да бъдете търпеливи и гъвкави, както и в състояние да се приспособят обучителния материал спрямо различни нива на знания, разбиране и опит, като същевременно се гарантира, че очакваните резултати от обучението ще са изпълнени;
- трябва да се създаде подкрепяща и не-заstraшаваща атмосфера, където обучаващите се ще бъдат спокойни и насърчавани да задават въпроси;
- трябва да се покаже ясно, че се спазват опита и квалификацията на участниците.

Среда, в която се провежда обучението

Средата на обучение е от важно значение. Изборът на мястото за провеждане на курс на обучение зависи от различни фактори, включително финансови ресурси и достъпността. В стаята, където се провежда обучението, трябва да бъде адекватни по размер и да има достатъчно светлина. Столовете и масите също са важни за подходящо изпълнение на задачата. Лекцията може да бъде представена в група, която седи в редове, обърната напред или под формата на подкова, но дискусиите обикновено е най-добре да се провеждат в кръг. Неформалните методи обикновено са за предпочитане.

Модулите за обучение трябва да съдържа различни материали, като PowerPoint презентации, основна информация за учителя и основните послания. Модулите трябва да осигурят и препратки към международни примери на добра практика. Материалът трябва да бъдат адаптирани за да отговаря на специфичните националните потребности.

Основни правила

Изключително важно е, че общите правила за семинара са определени от самото начало. Когато се прави това, специфичните характеристики на участниците винаги трябва да бъдат взети под внимание. Въпреки че участниците трябва да бъдат насърчавани да изразят мнението си честно, важно е, групата да не се държи осъдително към различните мнения. Участниците трябва да бъдат насърчавани да използват недискриминационни изрази, като например използването на «употребяващите наркотици "или" потребител с проблемна употреба на наркотици », отколкото "наркоман ".

Поверителност

Важно е, че споделянето на чувствителна информация от участниците по време на сесиите, да бъдат третирани поверително. Неспазването на този протокол може да доведе до страх или недоверие, компрометиране на различните стратегии за намаляване на вредите. Ако програмата за обучение е доставена частично от интравенозни наркомани, ще трябва да се прилага като за това дали те могат да се нуждаят от специфична подготовка или обучение за подпомагане на техния принос (СЗО, 2004).

Методи на обучение

При провеждане на тренировъчна сесия, могат да се използват различни методи. Интерактивния подход има големи предимства и сериозно въздействие в сравнение с по-пасивни подходи и участниците трябва да бъдат насърчавани да се включат

активно. В някои ситуации, е полезно да се използва карти за коментар, които могат да се дава на водещият, по всяко време на обучението. Това може да улесни включването на по-малко уверени участници, или да помогне да се отговори на въпросите на лица, които не се осмеляват да задават въпроси. Въпреки това, интерактивния подход е за специфични групи,, защото те се нуждаят от насърчаване на дискусия, участие и споделяне на мнения.

Съвместно обучение с външни агенции

Индивидуално, организациите често разполагат с ограничени ресурси за осигуряване на обучение (Текст 5.4). Съвместната работа е един от начините, при които ресурсите могат да бъдат споделяни ефективно. Външни агенции също могат да бъдат приканени да предоставят определени модули, като част от програма за обучение.

За насърчаване на атмосфера на съвместна работа, събитията трябва да се подредят така, че да се включат участници от различни агенции, като например пробация, затвора и НПО. Важно е да се знае, че курсовете за обучение трябва да бъдат адаптирани, за да отговарят на нуждите на организацията (Виж текст 5.5).

Text Box 5.4

“НПО нямат капацитет да извършват ефективни обучения за предоставяне на услуги.” (България, изследователски доклад)

Text Box 5.5

“Всички обучения и услуги от външни експерти трябва да бъдат адаптирани на нуждите и на затворниците и на нуждите на служителите” (България, изследователски доклад)

Оценка

Всички сесии за обучение трябва да бъде оценени от участниците. В края на обучението, всички участници трябва да попълнят формуляр за проучване на удовлетвореността, за да се помогне на учителя да добие ясна оценка на възгледите на участниците относно ефективността на обучението. Проучване на удовлетвореността трябва да се използва за оценка на всеки модул. Те трябва да бъдат внимателно анализирани, за да се отчитат всички детайли при подготовка на бъдещите курсове за обучение.

Подготовка курс на обучение: контролен списък

Един от ключовете към една успешна програма за обучение зависи от това как се подготвя и това включва да се обмисли предварително това, което ще се предлага. Това изисква участниците да бъдат запознати с вашия материал, но също така изисква от вас да се ангажирате с участниците, а не само с материала (виж. Добра практика Пример 5.1)

Добра практика Пример 5.1

- Следните детайли са важни при планиране и организиране на обучението:
- Започнете на време с подготовката на обучението.
- Идентифицирайте участниците и научете какво очакват и знаят във връзка с обучението.
- Посочете време и място.
- Запазете подходяща стая.
- Уверете се, че можете да използвате техническото оборудване.
- Осигурете сандвичи, напитки.
- Изберете дейности, които отговарят най-добре на участниците.
- преди обучението прочетете внимателно всички материали.
- Уверете се, че познанията ви са достатъчно релевантни на настоящата ситуация-епидемиологични данни и др. Изполвайте като база данни СЗО, ООН, НЦН и др.
- Не използвайте дейности и упражнения, които не сте сигурни, че можете да изпълните адекватно.
- Направете достатъчно копия на всички необходими материали.
- Раздайте предварително на участниците всички необходими листове, карти и др.
- Пристигайте на обучението винаги първи. Създайте неформална атмосфера и казвайте на участниците да седат в кръг по време на дискусиите.
- Отпуснете се и бъдете уверени и спокойни по време на обучението.

Допълнителна информация

Burrows, J., Clarke, A., Davison, T., Tarling, R. and Webb, S. (2000). *The Nature and Effectiveness of Drug Throughcare for Released Prisoners*. Home Office Research Study, No 109. London: Home Office.

Следващи стъпки

Горните раздели съдържат ръководство за постигане на успешното обучение на персонала. Въпреки това, трябва да се отбележи, че обучението трябва да бъде съобразено с местните нужди и не трябва да бъдат доставени по предписания и предварителни очаквания. Следния списък ще ви помогне да се оцени ефективността на обучителни сесии.

Подготовка на обучение

Повишаване на осведомеността

- a) Участниците са идентифицирали ключовите елементи на континуитета.
- b) Участниците са идентифицирали ключовите въпроси за лишените от свобода в момента на освобождаване.
- c) Участниците са наясно с правата, които имат затворниците;
- d) Участниците са идентифицирали ползите от това да работят съвместно с външни организации.

Да проведем правилно обучението

- a) Обучението е гъвкав пакет, съдържащ набор от самостоятелни модули заедно с основните модули.
- b) Обучението е подходящо за всички участници.
- c) При провеждане на обучението, използваните материали са подходящи за нуждите на участниците.
- d) Средата на обучение е подходящо за нуждите на участниците.
- e) Атмосферата на обучение е открита, насърчаваща и прозрачна.
- f) Следва се правилото за поверителност.
- g) Обучението е оценено от участниците.

Част 6: Оценка на услугите

Въведение

Важно е да се измери ефективността на услугите и това трябва да става чрез ефективен процес на оценяване. Оценката на процеса е важно нещо, защото тя: определят колко добре нуждите на клиента са били изпълнени, оценка на резултатите или въздействията на услуги, определяне на степента до която целите са изпълнени, оценка на ефективността и т.н. Преди всичко, оценката помага да се идентифицира "какво работи" и "това, което не работи за намаляване на рецидивните прояви, и в крайна сметка, има за цел подобряване на практиката на персонала (CLINKS, 2010: 7) .

Все пак, изследванията сред страните-партньори показва, че най-общо казано, е налице липса на събиране на достатъчно данни и системи за обработка и мониторинг и оценяване на услугите (виж Текст 6.1).

Много малко власти са използвали организирани и обективни методи на оценка на кратко-или дългосрочното въздействие върху клиента на техните услуги. Следователно, има малко доказателства за системна и обективна оценка на услугите и тяхната ефективност. Baldry (2007) коментират, че има "... недостиг на независими и добре проектирани изследвания и оценка на услугите и въздействието".

Тази глава изследва смисъла на оценката и защо е важно, ключовите елементи в ефективната програма за оценка и идентифицира някои полезни инструменти за оценяване. Измерване на ефективността на throughcare програмите е проблематично, защото е трудно да се поддържа контакт с лица, след като са били освободени от затвора .Ето защо, всички усилия трябва да бъдат направени за събиране на данни, дори ако те са недотам ясни, тъй като все още може да бъде използвани за разширяване и подобряване услугите.

Определяне на оценяването: Какво имаме предвид?

Терминът "оценка" се използва често и е полезно да се проучи какво се разбира под термина: партньорските изследвания показват, че обаче термина не е добре разбран (Текст 6.2). Оценка включва оценка на силните и слабите страни на програми, политики, персонал, продукти и организации за подобряване на тяхната ефективност "(American Оценка Association, 2011). Оценка

Text Box 6.1

'Няма ефективна система за оценяване на услугите и каквото се прави се прави без изледване на влиянието и резултатите, какво се е случило и т.н. Липсата на тези компоненти прави трудно добиването на надеждна информация за ефективността на подобни услуги' (България, изследователски доклад)

Text Box 6.2

'Според Естонската Стратегия против наркоманиите е липсата на концепции и дефиниции.' (Естония, изследователски доклад).

задава широк кръг от въпроси за дейността или програмата: "Дали резултатите са желани, достъпни, възпроизводими и устойчиви?" (Management Systems International, 2006: 1).

Една оценка, като цяло, има няколко цели:

- За да разберете колко добре нуждите на клиентите са били изпълнени ;
- за оценка на резултати или въздействия на услуги ;
- да се оцени дали целите са изпълнени ;
- да се оцени ефективността на услугите;
- за да разберете какво работи "и" това, което не работи ";
- за подобряване на знанията на персонала.

Оценката следователно трябва да се съсредоточи по-специално относно ефективността на програмите и другите дейности в подпомагане на хората да спрат да извършват нови престъпления (Clinks, 2010:11).

Процес, а не събитие

Много оценявания се проведе в края на програмата, като еднократно събитие и очевидно имат малко влияние върху напредъка на самата работа. Оценката трябва да бъде непрекъснат процес, който протича от началото на работата неговото приключване. Дори ако външен екип извършва оценка, той трябва да бъде запознат с всекидневната дейност на организацията (Corporation for National and Community Service, 2011). Един пример за стойността на въвеждането на оценка в развитието на интервенциите е Преходната грижа. Този проект е въведен от шотландската служба на затворите през 2001 г. в подкрепа на затворници с краткосрочни присъди и проблемна употреба на наркотици по време на прехода между затвора и общността (виж Текст 6.3).

Text Box 6.3

'Беше ясно, че толкова сериозна инициатива като Преходните грижи ще срещне някои трудности. По време на оценяването бяха използвани различни методи и експерти. Разбра се, че е необходим нов подход за предоставяне на услуги за затворници с краткосрочни присъди, употребяващи дроги. Това резултира в заместването на Преходната грижа с нова национална Грижа за зависими от дроги лица. Надяваме се, че тази оценка и доклад ще спомогне за по-усиленото развитие на бъдещи услуги за лица с проблемна употреба на дроги.' (MacRae et al., 2006, стр. 83)

Непрекъснато развитие, а не еднократно упражнение

Често оценката е задължителен елемент на дадена програма или дейност. Въпреки това, важно е да погледнем отвъд простите изисквания и да се обмисли каква стойност може да има за проекта. Всъщност "оценката

Text Box 6.4

'Оценяването на програми за правонарушители се прави, за да се осигури основа и методология, която да бъде използвана за други възможности' (Audit Шотландия, 2005, стр. 3).

трябва да бъде полезна за организацията и нейните служители и не е нужно да бъде извършена, за да угоди на финансиращите организации и супервизори "(Evaluation Trust, 2006). Оценяването е еволюционен процес, а не "игра на карти" (Corporation for National and Community Service, 2011). Например шотландската служба на затворите твърди, че през 2005 г. тази оценка формира основата, върху която по-нататъшните дейности работа могат да бъдат реализирани и изградени (Текст 6.4).

Защо е важно да се оценява?

Значението на оценката като част от процес на развитие е ясно, но също така, по-широко, ни помага да разберем въздействието на нашата дейност, ни прави отговорни за това, което сме направили, развива се организацията и подпомага в процеса на вземане на решения. Оценката може да ни предостави много полезна информация, дори резултати, които са нежелани, непланирани, но могат да бъдат използвани за подобряване на услугите.

Разбиране на въздействието

Оценката може да помогне да се разбере разликата в предоставянето на услугата, дали разликата е очаквана и планирана и какви промени могат да направят инициативата по-ефективна и устойчива в бъдеще.

Оценката ни позволява да разберем въздействието на предоставяните услуги и да използваме тази информация за подобряване на тяхната ефективност (виж Текст Вох 6.5).

Text Box 6.5

'Само чрез ефективно оценяване можем да проследим нещата, които имат значение за хората в дългосрочен план (New Economic Foundation, 2008).'

Отговорност

Измерването на намаляването на рецидивизма в момента е много популярно сред правителство и комисарите и това се използва като начин на доказване на ефективността пред заинтересованите страни (CLINKS, 2010: 7). Важно е да бъде в състояние ясно да оправдае използването на ограничените и ценни ресурси за резултатите, които са постигнати.

Организационно обучение

Потенциално, оценката е начин, за организациите да се учат, а не само отделни членове на персонала.. Това е начин за организацията като цяло, да оцени своя прогрес и да промени начините, чрез които да доведе до постигане на своята мисия (Corporation for National and Community Service, 2011).

Text Box 6.6

'Целта на доклада е да се разбере дали услугата извършвана от Лондонската Пробация е ефективна или да бъде продължена по друг начин, както и да се информира персонала за тяхното представяне и да разберат как са извършвали услугата до момента (Park and Ward, 2009, стр. 2).'

Подкрепа при вземане на решение

Оценяването все повече се признава като ценен инструмент за информиране на висши ръководни кадри и в двата процеса-на вземане на решения и аргументиране. По-специално, тя може да помогне на старши мениджърите да решат, дали услугите са би успешни, че да заслужават по-нататъшна подкрепа (виж текста Vox6.6). Оценката е съществен компонент на ефективното вземане на решения, независимо дали това е стратегическо планиране или вземане на решения относно ежедневните организационни нужди. Когато оценката е част от продължаващия живот на организацията, обучението се оценява, тъй като то осигурява информация, необходима за непрекъснато подобрене. (Корпорация за Национални и Обществени Услуги, 2011).

Оценка осигурява важна обратна връзка, която може да се информира как подобренията могат да бъдат направени, като например, къде ресурсите да бъдат фокусирани най-ефективно, къде са необходими други ресурси. С информацията, която се събира, е възможно да се определи кои дейности да продължат и надграждат и които могат да бъдат необходими, за да се промени с цел подобряване на ефективността на програмата.

Няма универсални правила

Както и с различните услуги, няма стандартна оценка, която може да се прилага за всички дейности и всички контексти. На практика, все още има дебат за това, дали има универсален метрични методи (договорен метод за доказване на ефективността) биха били полезни за организации, които работят с правонарушители.. Всяка такава оценка ще трябва да бъде гъвкавия, за да се погрижат за обхват на интервенциите и различни цели и нужди на организации, проекти и услуги (CLINKS, 2010: 6).

Особено трудно е да се създадат такива показатели, когато проучваме на въздействието на дейностите върху нечий живот (CLINKS, 2010: 10). Много изследвания зависят от това как се правят сравнения между различните групи, които са били и не са били обект на определена дейност и услуга (т.е., "контролни групи") При ефективните услуги трябва да се отчита индивидуалните нужди на всеки клиент. 'Един размер не е подходящ за всички' (CLINKS, 2010: 10).

Задаване на добри въпроси

Оценяването е процес на задаване на добри въпроси, събиране на информация, за да им се отговори и вземане на решения, въз основа на тези отговори (Corporation for National and Community Service, 2011). Различни видове на въпроси трябва да се задават (Evaluation Trust, 2006).

- Фокус: организациите се опитват да отговорят на конкретни нужди и въпроси.
- Процеси: това е как една организация работи, как се правят нещата.
- Изпълнение: това включва резултатите и разходите за дейност.
- Резултати: това са резултатите от работата и това, което реално е разликата, след извършване на дейността
- Въздействие: това е проучване на значителни дългосрочни промени, които настъпват в резултат на работата; устойчивост на тези промени. Въздействието не е нещо, което може да бъде видно или идентифицирано в краткосрочен

план и е трудно да се изолира влиянието на каквато и да е намеса от тази и на други програми, или по-широките социално-икономически ефекти.

Да бъдеш реалистичен относно възможните цели

Важно е да бъдем реалисти относно целите на оценъчния процес. Търсенето на доказателства за ефективността от държавни агенции, доведе до нереалистични очаквания, които са просто извън възможностите на повечето организации (CLINKS, 2010: 7). Един често срещан проблем е, че често има очакване, че оценката на проекта в малък мащаб, извършена скоро след приключване на проекта, ще бъде в състояние да разкрие въздействието върху живота на клиентите.

Отговорността е на всеки

Въпреки, че един екип може да бъде използван за оценка на различни дейности, оценката е отговорност на всеки. Всеки в организацията или мрежата събира информация и задава въпроса: Какво можем да направим, за да получим по-добър резултат? (Corporation for National and Community Service, 2011). Оценката приканва сътрудничество в рамките на организацията и с външни страни като клиенти, дарителите и бенефициентите. Необходимо е да бъде практична, полезна, ангажирайки всеки един. Партньорството и участието трябва да бъдат основните ценности на оценяването (Evaluation Trust, 2006).

Климат на доверие

Оценката трябва да се появи в среда, където хората могат да изследват защо нещо има успех или провал, без да се страхуват от негативни последствия (Corporation for National and Community Service, 2011).

За да се развива тази визия на оценка, се насърчава от ръководството на организацията, който стимулирана климат на доверие и които ценят обратна връзка, като начин за оценка на напредъка и подобряване на ефективността (Corporation for National and Community Service, 2011).

Провеждане на оценката

Има много стъпки, които участват в провеждането на ефективна оценка на при предоставяне на услуги.

Трябва да се поставят следните въпроси:

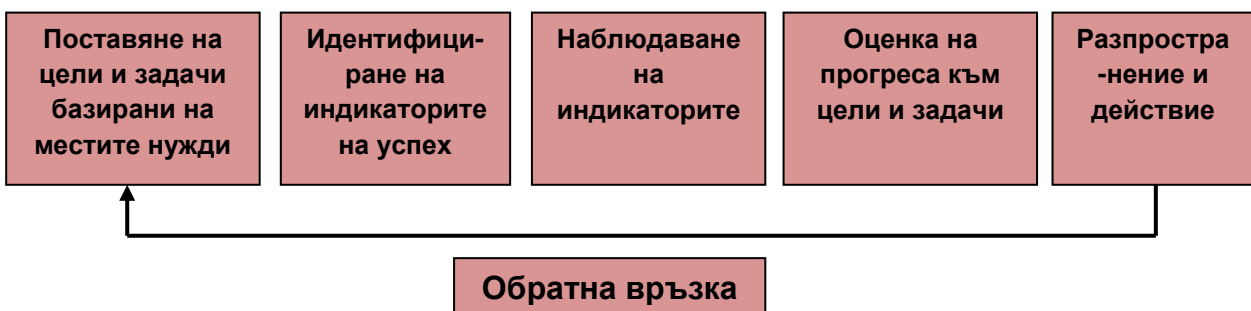
1. Какви програми ще се оценяват? Необходимо е да има яснота за това, което ще се оценява. В началото на процеса, трябва да се поставят граници.
2. Защо програмата се оценява? За да има смисъл оценката на програмите, техните цели трябва да бъдат ясни и отчетливи.
3. Как хората ще бъдат подготвени за оценка? Това включва разглеждане на различни типове хора, които биха могли да бъдат включени в оценката. Това

може да включва хора, които биха могли да се чувстват застрашени от оценката и тези, които не се притесняват

4. Какви са основните проблеми и въпроси от интерес при оценяването?
5. Кой какво ще направи? Отговорностите на участниците следва да бъде договорени преди да започне оценката.
6. Какви ресурси са на разположение за оценка?
7. Какви данни трябва да бъдат събрани?. Това трябва да бъдат конкретни данни.
8. Как ще бъдат анализирани данни? Това ще окаже влияние върху решенията за събраната информация и формата, в която ще се събират.
9. Какъв процес ще бъдат използван за да се докладва оценката?
10. Как ще бъдат приложени резултатите? Тези, които са отговорни за изготвянето на препоръки, трябва да бъдат идентифицирани.

Диаграма 1 по-долу може да ви помогне в планирането на вашата оценка и осигуряване на тази оценка е част от цикъла на дейност.

Диаграма 1: Планиране на вашата оценка

Източник: Министерството на здравеопазването (2001): 125.

Избор на подходящи методи за оценка

След като потребностите и ресурсите са оценени, следващата стъпка е да се реши какви методи да се използват, за да се оцени предоставянето на ефективни услуги. Оценката използва инструментите и методология, които са достъпни за организации от всякакъв вид и размери. Това са прости, ценово ефективни, лесни за употреба методи на оценяване, които могат да бъдат адаптирани, за да отговарят на нуждите на всяка организация (Corporation for National and Community Service, 2011. В контекста на услугите, това също означава, че е важно да се разработят инструменти, които могат да проследят развитието на нарушителя по последователен начин (CLINKS, 2010:11). Има много начини за събиране на информация за резултатите от изследванията относно осигуряването на континуитет на услугите. Смята се, че "най-очевидният начин да се оцени готовността и мотивацията е да се попита самия нарушител" (МакНийл и Уивър, 2010: 8). Избраните методи трябва да бъдат пропорционални на наличните ресурси. Основните подходи са интервюта, самооценка, , групови дейности и визуални методи.

Количествените данни

Ако организациите искат да анализират намаляване на повторно извършване на престъпление е много важно да имат достъп до такива данни, необходими за проследяване на резултатите заедно потребителите на услуги. (CLINKS, 2010: 7). Поради естеството на статистически данни около намаляването на повторно извършване на престъпление, това често означава продължителни периоди между доставката на услугата и наличието на данни, отнасящи се за по-нататъшни присъди (CLINKS, 2010: 7).

Интервюта

Интервютата могат да бъдат добър начин за събиране на резултати и информация, защото те ви позволяват да :

- се питат хората директно за това как са се променили нещата според тях;
- събират дълбочина информация за промени в нагласи, чувства и възприятия;
- събиране на информация от хора, които не са грамотни или хора с увредено зрение;
- проверите, дали хората разбират вашите въпроси ;
- да намерите отговори на неочаквана информация.

Вашият ресурси може да ви ограничат при броя на хората, които можете да интервюирате и да получите обратна информация. Интервютата отнемат много време да се създадат, запишат и анализират. Може да бъде трудно да се възпроизведат точно, ако не използвате записки. Това може да доведе до допълнителни разходи, като например телефонни такси или разходи за превод. Те не могат да се извършват анонимно, въпреки че можете да заявите на интервюираните, че ще спазвате поверителност.

Качеството на данните може да бъде повлияно и от собствени пристрастия и уменията на интервюиращия или от разликите между интервюиращите.

Въпросници и анкети

Въпросници и анкетите са начин за събиране на информация по стандартизиран начин от една група от хора.

Въпросници и анкетите са полезни за събиране на информация, защото можете да събирате информация от голям брой хора. Те също така позволяват на респондентите да останат анонимни. Те са особено добри за събиране на информация за мненията и нагласите на хората, тъй като те се са подходящо за много въпроси и голям брой респонденти.

Въпреки това, въпросници, имат редица недостатъци. При тях обикновено е необходимо респондентите да имат определено ниво на грамотност и не може да се провери дали респондентите са разбрали въпроса, процента верни отговори може да бъде нисък и респондентите може да не могат да отговорят на някои въпроси.

Можете също така да оцените промяната, като искате от потребителите да извършат писмен или практически тест. Писмените тестове са добър начин за оценяване на промените в уменията на хората, за нивото на английски език, например.

Формулярите могат също да се използват, за да изискват от потребителите въпроси за промени в техните обстоятелства, поведение или нагласи. Например, организация, която работи с младите хора изисква от потребителите да попълнят формуляр за кандидатстване, когато те се присъединят към тяхната програма за обучение. Формулярът включва въпроси за сегашното им положение по отношение на жилище, финанси и заетост.

Групови дейности

Груповите дейности са често използвани за събиране на информация. Те включват фокус групи, интервюта и групово дискусия.

Фокус групи се основават на ограничен брой въпроси около една централна тема. Те могат да помогнат да зададете вашите въпроси за оценка и може да се използва за проучване на конкретни въпроси. Ролята на фасилитатора е важно, тъй като той или тя насочва дискусията, когато това е уместно и прави така че групата да не се отклонява от темата.

Те са различни от групови интервюта, които обикновено са полуструктурирани и се осъществява от интервюиращия. Те имат всички характеристики на индивидуалните интервюта, но обичайно се провеждат с една малка група от хора.

Групови дискусии, в контраст, могат да бъдат осъществени с по-голяма група от хора и са по-гъвкави, като се използват интерактивни упражнения, които дават по-голям контрол на участниците.

Стени графити, също може да бъде полезна и интересна дейност. В тази дейност, листове хартия са разлепени по стените на мястото и всеки лист има различен въпрос, заглавие или въпроси, изписана върху него. Участниците добавят свои коментари към листа или с писалки или като поставят бележки (Evaluation Trust, 2006).

Груповите дейности са полезни за събиране на големи количества данни относно различни резултатите и участници. Те е най-добре да се използват, когато участниците имат споделен опит на резултатите. Те са възможност да се споделя опит, да се генерират идеи и да се проучат въпроси, които възникват от дискусията.

Груповите дейности обаче не са добри за търсене на поверителна информация и трябва внимателно да се управляват в ситуации, в които определени лица могат да доминират в групата. Организиране, провеждане, писане и анализиране на данни от дейности на групата може да отнеме много време и да бъде енергоемко.

Визуални методи

Визуалните методи могат да бъдат използвани за идентифициране на резултатите и информацията с помощта на фотографии, рисунки, колажи или видеоматериали, илюстриращи или предоставящи доказателства за промяна. Те могат да насърчат хората да се изразяват свободно и да се събира лична информация (например, чрез използване на видео дневник). Те са добри за събиране на качествени данни, тъй като

те могат да служат и за мотивиране, ангажиране и бъдат забавни за участниците. Те могат да обрисуват ярко впечатленията, мненията и опита на хората.

Те имат практически предимства в сравнение с текстово-базирани подходи: работи добре с младите хора и хората, които може да не им допадат "традиционните" методи за събиране на данни лесно и с тях се работи добре с хора, които не могат да пишат или четат или имат различен произход, език.

Визуализации могат да бъдат въведени в дизайна на анкети и въпросници. Най-познатите са "усмихнати" символи на лицето:

Те също могат да бъдат използвани в групови дейности. Например, участниците могат да чертаят на флипчарт или да създадат колаж заедно, описващ илюстриращ промените. Визуалните методи също са добър начин за залавяне на промените в ситуации и различни условия.

Въпреки това, там са недостатъците:

- a. Резултати и информация не винаги могат да се идентифицират в изображенията.
- b. Вашият донор на финансиране и други могат да намерят визуалните образи за по-малко полезни или убедителни като доказателства.
- c. Визуалните методи са по-ефективни, когато са интегрирани в, или работят заедно, с други методи за събиране на данни.

Анализ на данни

След като данните са събрани, те трябва да бъдат анализирани, за да се даде възможност на изследователите да стигнат до ключовите си открития. Анализа зависи от характера на данните, които са събрани.

- Статистически данни често се представят таблично и изчисляват честоти.
- Сравнение може да се наложи да бъдат направени, като между цели и резултати, или между различни групи.
- Разнообразие от обяснения защо са настъпили резултати или въздействия трябва да бъдат проучени.
- "Преди и след интервенцията сравнения може да се наложи да бъдат направени.

Правене на изводи и заключения

Заключенията ще бъдат изтеглени от анализа. В оценяващия екип често определя облика и дава информация за това защо проектът има успех или провал при постигане на планираните резултати. Изводите оценяващия екип черпи и за устойчивостта на дейността и програмите, въз основа на факти за управленски капацитет на местната организация или процедури за възстановяване на разходите, също са от значение. Констатациите от оценката са "подобен на набор от медицински симптоми, докато заключения са като диагнозата" (Management Systems International, 2006).
Заключенията интерпретира какво означават констатациите"(Management Systems International, 2006).

Изготвяне на препоръки

Оценките обикновено включват разработването на набор от препоръки за организацията или мрежата. Това е възможност да се посочи какви промени са необходими. Те могат да варират от малки "промени" до основно реструктуриране. Ако резултатите са успешни, препоръката може да бъде за продължаването на дейността или да се препоръча да се включат повече хора.

Препоръките трябва да:

- следват директно от заключенията;
- бъдат подкрепени от обстоен и задълбочен анализ и оценъчни разсъждения;
- промените са осъществими и могат да бъдат направени от ръководството;
- разпознават кой е отговорен за изпълнение на препоръчаните действия.

Ключови точки за измерване на резултати:

- Основен принцип на измерването е, че организациите трябва да бъдат в състояние да докаже връзката между тяхната намеса и положителната промяна (или продължаване на стабилността) в услугата към потребителя.
- Измерването на рецидивните прояви и намаления в броя на престъпленията, не е практично за най-малки или средни организации.
- По-малки организации, трябва да се фокусира върху демонстрира, че резултатите, които те произвеждат, отговарят на техните цели и задачи.
- Анализът трябва да дава информация за това как тези допълнителни стъпки са гравидни елементи при намаляване броя на престъпленията.

Оценка: времето е добре изразходвано

Един добър оценъчни процес отнема време и усилия, но е и добре обоснован разход, защото с течение на времето, тя помага да се спестят пари. Оценката идентифицира начини за по-добро използване на ограничените ресурси. В дългосрочен план, оценка

ще гарантира, че системата на предлаганите услуги остава здрава и устойчива в променящата се среда.

Допълнителна информация

Evaluation Forum (2000). *Outcomes For Success!* Seattle. WA: Organisational Research Services, Inc. and Clegg & Associates, Inc.

Harvey, J. (1998). *The Evaluation Cookbook*. Online:

<http://www.icbl.hw.ac.uk/itdi/cookbook/cookbook.pdf> [Accessed 10/05/2011].

Parkinson, D. and Wadia, A. (2010). *Assessing Change Developing and using outcomes monitoring tools*. London: Charities Evaluation Services. Online: <http://www.ces-vol.org.uk/downloads/assessingchange-740-748.pdf> [Accessed 14/10/2011].

Rossi, P., Freeman, H. and Lipsey, M. (1999). *Evaluation. A systematic approach*. Thousand Oaks: Sage.

Scottish Executive Substance Misuse Research Team (2006). *Evaluation of the Scottish Prison Service Transitional Care Initiative*.

Online: <http://www.scotland.gov.uk/Resource/Doc/92720/0022217.pdf> [Accessed 07/07/11]

Trice Gray, S. (ed.) (1993). *From A Vision of Evaluation: A Report of the Independent Sector's Work on Evaluation*. Available online: <http://www.nationalservicerresources.org/key-elements> [Accessed 12/04/2011]

Wadsworth, Y. (1991). *Everyday evaluation on the run*. St Leonards, NSW: Allen and Unwin.

Следващи стъпки

Горните раздели съдържат ръководство за извършване на успешно оценяване.

Въпреки това, трябва да се отбележи, че тази оценка, както и други интервенции, като например обучение на персонала, трябва да бъдат съобразени с местните нужди и не трябва да бъдат доставени по един, универсален начин. Следния списък ще ви помогне да се оцени ефективността на програмите за оценка, които може да искате да проектирате и прилагате.

Анкета: Подготовка на оценяването

Процесът на оценяване

- a) Оценяването не е станало прекалено голям и сложен процес.
- b) Оценката е отсъжда за правотата на мненията и идеите на всички.
- c) Ние научихме нещо ново от оценката: тя внесе нов елемент.
- d) Оценката предостави полезна информация.
- e) Оценката е планирана от самото начало.

Резултатите от оценката

- a) Степента, до която бяха посрещнати нуждите на клиента.
- b) Резултати и въздействията от услугите бяха оценени.
- c) Степента, до която са изпълнени целите на програмата е идентифициран.
- d) Ефикасността и ефективността на разходите на инициативата бяха оценени.
- e) "Какво работи" и "това, което не работи" бяха идентифицирани.
- f) Потенциални подобрения при работата на персонала с клиентите са идентифицирани.

Литература

- American Evaluation Association (2011). 'About us'. *Website*. Online: <http://www.eval.org/aboutus/organisation/aboutus.asp> [Accessed 10/05/2011].
- Anderson, S. and Cairns, C. (2011). *The Social Care Needs of Short-Sentence Prisoners*. Revolving Doors Agency. Online: <http://www.revolving-doors.org.uk/documents/the-social-care-needs-of-short-sentence-prisoners/> [Accessed 12/10/11].
- Audit Scotland (2005). *Scottish Prison Service: Correctional opportunities for prisoners*. Edinburgh: Audit Scotland. Online: http://www.audit-scotland.gov.uk/docs/central/2004/nr_050121_prison_service.pdf [Accessed 11/07/11].
- Badger, G., Clark, L., (2000). 'Augmenting Cognitive Behavioural Techniques with Satir Action Modelling and Psychodrama in Group Treatment of Adolescent Sex Offenders: An Integrated Experimental Model'. Poster Session for *Association for the Treatment of Sexual Abusers 19th Annual Research and Treatment Conference*, November 1st to 4th, 2000—San Diego, California.
- Baldry, E. (2007). 'Throughcare: Making the Policy a Reality'. *Reintegration Puzzle Conference*, 7th – 8th May, Sydney. Online: http://www.sydneyshove.org/Throughcare_policy.pdf [Accessed 07/07/11]
- Borzycki, M. and Baldry, E. (2003). 'Promoting Integration: The Provision of Prisoner Post release Services', *Trends and Issues in Crime and Criminal Justice*, no. 262, Australian Institute of Criminology, Canberra. Online: <http://www.aic.gov.au/documents/B/E/1/%7BBE1D2200-9EC7-4939-8EDE-F63EECAB75D3%7Dtandi262.pdf> [Accessed 14/10/11].
- Bradley, K. (2009). *Lord Bradley's Review of People with Mental Health Problems or Learning Disabilities in The Criminal Justice System*. London: Department of Health. Online: http://www.dh.gov.uk/en/Publicationsandstatistics/Publications/PublicationsPolicyAndGuidance/DH_098694 [Accessed 12/10/11].
- Brooker, C. Fox, C. & Callinan, C. (2009). *Health Needs Assessment of Short Sentence Prisoners*. Lincoln: University of Lincoln. Online: <http://eprints.lincoln.ac.uk/2610/> [Accessed 12/10/11].
- Burrows, J., Clarke, A., Davison, T., Tarling, R. and Webb, S. with Morgan Harris Burrows Management Consultancy (2001). 'Research into the nature and effectiveness of drugs throughcare', *RDS Occasional Paper No 68*. London: Home Office.
- Clark, J. (1995). 'The state, popular participation, and the voluntary sector'. *World Development*, 23(4) pp. 593–601.
- Clay, C. (2002). 'Case Management and Throughcare – Can it Work?' Paper presented at the 5th Annual Conference of the Case Management Society of Australia: *Case Management: Cohesion and Diversity*, The Wentworth Hotel, Sydney, 21–22 February, 2002.

- CLINKS (2010). *A New Focus on Measuring Outcomes*. CLINKS. Online: <http://www.clinks.org/assets/files/Measuring%20Outcomes%20Discussion%20Paper.pdf> [Accessed 06/11/2011].
- Codd, H. (2008). *In the Shadow of Prison: Families, imprisonment and criminal justice*. Uffculme Cullompton: Willan Publishing.
- Corporation of National and Community Service (2011). 'Key Elements of Evaluation'. *Resource Centre*. Website. Online: <http://www.nationalserviceresources.org/key-elements> [Accessed 10/05/2011].
- Currie, E. (1993). *Reckoning: Drugs, the cities and the American future*, New York: Hill and Wang.
- Debidin, M. (ed.) (2009). *A Compendium of Research and Analysis on the Offender Assessment System (OASys) 2006-2009*. Ministry of Justice Research Series 16/09. Online: <http://www.justice.gov.uk/publications/docs/research-analysis-offender-assessment-system.pdf> [Accessed 17/10/2011].
- Department for Communities and Local Government (2008). *Needs Analysis, Commissioning and Procurement for Housing-Related Support*. London: Department for Communities and Local Government. Online: <http://www.communities.gov.uk/documents/housing/pdf/housingneedsanalysis.pdf> [Accessed 14/10/11].
- Department of Health (2001). *Making it Happen – A Guide to Delivering Mental Health Promotion*. London: UK Government. Online: <http://www.publications.doh.gov.uk/pdfs/makingithappen.pdf> [Accessed 17/10/2011].
- Durcan, G (2008). *From the Inside*. London: Centre for Mental Health. Online: http://www.centreformentalhealth.org.uk/pdfs/From_the_Inside.pdf [Accessed 14/10/11].
- Evaluation Trust (2006). *Measuring Outcomes Toolkit*. Evaluation Trust. Online: <http://www.evaluationtrust.org/system/files/GCF+Measuring+Outcomes+Toolkit+%5B1%5D.pdf> [Accessed 06/11/2011].
- Ex-Offender Reintegration Community of Practice (ExOCOP) (2011). 'Aftercare seminar'. The Hague, The Netherlands, on 26th and 27th May, 2011. Online: <http://www.exocop.eu/sixcms/detail.php?gsid=bremen02.c.732.de> [Accessed 14/10/11].
- Finnegan, L., Whitehurst, D. and Deaton, S. (2010). *Models of Mentoring for Inclusion and Employment*. London: ESF MOMIE and Centre for Economic and Social Inclusion. Online: http://www.eoef.org/uiimages/File/Models%20of%20Mentoring%20for%20Inclusion%20and%20Employment_%20A%20review%20of%20exisitng%20evidence.pdf [Accessed 09/05/2011].
- Fox, A., Khan, L., Briggs, D., Rees-Jones, N., Thompson, Z. and Owens, J. (2005). *Through and Aftercare: Approaches and promising practice in service delivery for clients released from prison or leaving residential rehabilitation*. London: Home Office.
- Garland, C., Pettigrew, N. and Saunders, T. (2001). *Reintegrating Ex-Prisoners and Reducing Re-Offending*. Unpublished BMRB report to the Social Exclusion Unit, August 2001.
- HM Inspectorates of Prisons and Probation (2001). *Through the Prison Gate: A joint thematic review by HM Inspectorates of Prisons and Probation*. London: Home Office.

- HMP Peterborough (2006). *Health Needs Assessment*. Online: <http://www.erpho.org.uk/Download/Public/16037/1/HNA%20-%20Final%20Report%20HMP%20Peterborough.pdf> [Accessed 12/10/11].
- Hoppenbank E.V (undated). *Entlassungsvorbereitung und EVB-Pool im bremischen Strafvollzug*. Online: <http://www.hoppenbank.info/16.html> [Accessed 4/11/11]
- HPA Prison Infection Prevention Team (2007a). 'Got TB?: new prison leaflets', *Infection Inside: The Prison Infectious Disease Quarterly* 3(3). Online: http://www.hpa.org.uk/web/HPAwebFile/HPAweb_C/1194947312285 [Accessed 10/05/2011].
- HPA Prison Infection Prevention Team (2007b). 'Get out of jail BBV free leaflet', *Infection Inside: The Prison Infectious Disease Quarterly* 3(3). Online: http://www.hpa.org.uk/web/HPAwebFile/HPAweb_C/1194947312285 [Accessed 10/05/2011].
- Hucklesby, A. and Hagley-Dickinson, L. (Eds.) (2007) *Prisoner Resettlement: Policy and Practice*. Uffculme Cullompton: Willan Publishing.
- Independent Monitoring Board (2010). *HMP and YO1 Low Newton: Annual Report for the period 01 March 2009 – 28 February 2010*. Online: http://www.justice.gov.uk/downloads/publications/corporate-reports/imb/annual-reports-2010/Low_Newton_2009-2010.pdf [Accessed 14/10/11].
- Insidetime (2009). *OASys: Fact sheet*. Online: http://www.insidetime.org/information/fact_sheets/Legal_Fact_sheet_OASys.pdf [Accessed 12/10/11]
- MacDonald, M., Atherton, S., Berto, D., Bukauskas, A., Graebisch, C., Parasanau, E., Popov, I., Qaramah, A., Stöver, H., Sarosi, P. and Valdaru, K. (2008). *Service Provision for Detainees with Problematic Drug and Alcohol Use in Police Detention: A Comparative Study of Selected Countries in the European Union*. HEUNI Paper No. 27. Helsinki: The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI). Online: <http://www.heuni.fi/uploads/06ozya.pdf> [Accessed 19/10/2011].
- MacRae, R., McIvor, G., Malloch, M., Barry, M. and Murray, L. (2006). *Evaluation of the Scottish Prison Service Transitional Care Initiative*. Edinburgh: Scottish Executive.
- Management Systems International (2006). *Constructing an Evaluation Report*. Washington: USAID. Online: http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PNADI500.pdf [Accessed 10/05/2011].
- Marshall, T., Simpson, S. and Stevens, A. (2000). *Toolkit for Health Care Needs Assessment in Prisons*. University of Birmingham. Online: http://www.dh.gov.uk/prod_consum_dh/groups/dh_digitalassets/@dh/@en/documents/digitalasset/dh_4034355.pdf [Accessed 12/10/11].
- Matrix Knowledge Group (2009). *Economic Analysis of Interventions for Young Adult Offenders*. Online: <http://makejusticework.org.uk/sites/default/files/files/Economic%20analysis%20of%20interventions%20for%20Young%20Offenders.pdf> [Accessed 12/10/11]
- McNeill, F. and Weaver, B. (2010). 'Changing Lives? Desistance research and offender management', Online: http://www.sccjr.ac.uk/documents/Report%202010_03%20-%20Changing%20Lives.pdf [Accessed 14/10/2011].

- Mills, A (2005). 'Great Expectations?' A Review of the Role of Prisoners' Families in England and Wales. Available: <http://www.britsoccrim.org/volume7/001.pdf> [Accessed 14/10/11].
- Ministry of Justice (2010). *Offender Management Caseload Statistics*. London: Ministry of Justice. Online: <http://www.justice.gov.uk/downloads/publications/statistics-and-data/mojstats/omcs-2009-complete-210710a.pdf> [Accessed 14/10/2011].
- Møller, L., Stöver, H., Jürgens, R., Gatherer, A. and Nikogosian, H. (2007). *Health in Prisons: A WHO guide to the essentials in prison health*. Copenhagen: World Health Organisation. Online: http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0009/99018/E90174.pdf [Accessed 12/10/2011].
- Moore, R. (2009). *Predicting Re-offending with the OASys Self-assessment Questionnaire*. Ministry of Justice. Online: <http://www.justice.gov.uk/publications/docs/oasys-research-summary-05-09.pdf> [Accessed 12/10/11].
- Murray, J. (2003). *Visits and Family Ties Amongst Men at HMP Camphill*. London: Action for Prisoners' Families.
- National Offender Management Service (2008), *The National Offender Management Service Drug Strategy 2008–2011*. Ministry of Justice. Online: <http://www.justice.gov.uk/publications/docs/noms-drug-strategy-2008-11.pdf> [Accessed 14/10/11].
- National Offender Management Service (NOMS) (2009). *Families do Matter. Project report 2009*. Available at the Families Do Matter Website. Online: http://www.familiesdomatter.co.uk/assets/userimages/fdm_project_report_09.pdf [Accessed 14/10/11].
- Nelissen, P. and Schreurs, M.L. (2011). *Stoppen met criminaliteit, Werkboek voor (ex)gedetineerden*. Amsterdam:DutchPrison Service.
- New Economics Foundation (2008). *Unlocking Value: How we all benefit from investing in alternatives to prison for women offenders*. Online: <http://www.neweconomics.org/publications/unlocking-value> [Accessed 12/10/11]
- New Economics Foundation. (2008). *Unlocking Value: How we all benefit from investing in alternatives to prison for women offenders*. Online: <http://www.neweconomics.org/publications/unlocking-value> [Accessed 14/10/2011].
- Northern Ireland Association for the Care and Resettlement of Offenders (NIACRO) (2011). *Family Links*. Online: <http://www.niacro.co.uk/our-services/working-with-prisoners-their-families-and-children/projects/16/family-links/> [Accessed 14/10/11].
- Park, G. and Ward, S. (2009). *Through The Gates- improving the effectiveness of prison discharge: first half-year evaluation, August 2008 to January 2009*. London: St.Giles Trust.
- Passage (undated). *Passage Portal*. Online: <http://www.passage-berlin.eu/cms/> [Accessed 4/11/11].
- Sainsbury Centre for Mental Health (2008). *On the Outside: Continuity of care for people leaving prison*. London: Sainsbury Centre for Mental Health. Online: http://www.centreformentalhealth.org.uk/pdfs/on_the_outside.pdf [Accessed 12/10/2011].

Social Exclusion Unit (SEU) (2002). *Reducing Re-offending by Ex-prisoners*. London: Office of the Prime Minister. Online: http://www.thelearningjourney.co.uk/file.2007-10-01.1714894439/file_view [Accessed 12/10/2011].

Social Exclusion Unit (SEU) (2002). *Reducing Re-offending by Ex-prisoners*. London: Office of the Prime Minister. Online: http://www.thelearningjourney.co.uk/file.2007-10-01.1714894439/file_view [Accessed 12/10/2011].

Throughcare: Working in Partnership (2011). *Throughcare*. Online: <http://www.throughcare.eu/> [Accessed 4/11/2011].

Timpson (2011). 'About Timpson'. *Timpson Website*. Online: <http://www.timpson.co.uk/about/80/timpson-foundation> [Accessed 14/10/11].

Tombs, J. (2004). 'Throughcare: A process of change'. *Criminal Justice Social Work. CJSW Briefing Paper 7*: February 2004. Online: http://www.cjsw.ac.uk/cjsw/files/Briefing%20Paper%207_final.pdf [Accessed 12/10/11].

United Nations Environment Programme (2003). *Building Professionalism in NGOs/NPOs: Key Issues for Capacity Building*. Division of Technology, Industry and Economics, Online: <http://www.unep.or.jp/ietc/kms/data/973.pdf>, [Accessed 17/10/2011].

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (2008). *Drug Dependence Treatment: Interventions for drug users in prison*. Online: http://www.unodc.org/docs/treatment/111_PRISON.pdf [Accessed 12/10/2011]

Van den Bergh, B.J., Gatherer, A., Fraser, A. and Moller, A. (2011). 'Imprisonment and women's health: concerns about gender sensitivity, human rights and public health'. *Bulletin of the World Health Organisation*, 89; pp. 689-694. Online: <http://www.who.int/bulletin/volumes/89/9/10-082842.pdf> [Accessed 12/10/11]

Weilandt, C. and Greifinger, R. (2010). *HIV in Prisons: Situation and needs assessment toolkit*. EMCDDA. Online: http://www.unodc.org/documents/hiv-aids/publications/HIV_in_prisons_situation_and_needs_assessment_document.pdf [Accessed 12/10/11].

Wiegand, C., Weilandt, C., MacDonald, M., Popov, I., Purvice, B., Pavloska, L., Parausanu, E. and Dobrota, S. (2010). *TCJP Manual Prison Staff and Harm Reduction: A Training Manual*. Bonn: WIAD. Online: <http://www.tcjp.eu/LIVE/PAGES/manual.php>, [Accessed 17/10/2011].

Williams, B. (2011). 'The older prisoner: addressing salient health needs of older adults in the criminal justice system'. Keynote presented at the *Health in Prison and Throughcare: Provision and continuity of care for those in the criminal Justice System Conference*, Abano Terme, Italy, 5th-7th October 2011.

Work-Wise (2007). *The Routing*. Zutphen: Work-Wise.

World Health Organisation (2000). *Workbook 3: Needs Assessment*. Online: http://www.emcdda.europa.eu/attachements.cfm/att_5865_EN_3_needs_assessment.pdf [Accessed 12/10/2011].

World Health organization (WHO) (2004). *Training Guide for HIV Prevention Outreach to Injecting Drug Users: Workshop Manual*. Geneva: WHO.

Youth Justice Board (2011). *Asset – Young Offender Assessment Profile*. Online: <http://www.justice.gov.uk/guidance/youth-justice/assessment/asset-young-offender-assessment-profile.htm> [Accessed 12/10/11].

Throughcare
Working in partnership

ISBN 978-1-904839-51-4